

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Izba je vsak dan svojo izvedbo modela in pravnika.

Inserati veljajo: petstopenjski peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 26—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 88.

Jugoslovanska obstrukcija.

Dunaj, 15. aprila.

V Splitu se je včeraj konstituiral izvršni odbor vseh hrvaških in srbskih strank na avstrijskem jugu. Srbski demokrati in hrvaški narodnjaki in pravaši so v njem zastopani. Odbor, ki ima namen zagotoviti enotno postopanje vseh dalmatinskih strank in kateremu je očividno izročeno tudi vodstvo cele protikomisarijske kampanje, je proglasil obstrukcijo hrvaških in srbskih poslancev v vseh ustavnih zborih torej predvsem v parlamentu in v delegacijah.

Smatrati je treba, da si je bil združen izvršni odbor popolnoma na jasnem glede dalekosežnosti tega sklepa. Kocka je torej padla. Hrvaški politiki so pograbil najostrejšo politično orodje ter proglasili princip: brez ustave na Hrvaškem ne moremo ustave v Avstriji.

Beseda naj velja. Toda beseda brez dejanj je prazna in puha stvar, je fraza, tem nepristojnejša, čim resnejši so dogodki, ki so jo izzvali. Hrvaški poslanci si morajo biti na jasnem, da bodo sklepi njihovega izvršnega odbora, ako ostanejo zgolj na papirju, skupni parlamentarni akciji le škodovali, jo naravnost oslabil. Morajo si biti svesti odgovornosti, ki jo so s tem sklepom prevzeli. Hrvaška narodna in demokratska ter srbska stranka reprezentirane po onih 7 poslancih, ki tvorijo v parlamentu »dalmatinski klub« imajo tozadevno precej lahko pot: niso vezane po nikakih ozihih, v parlamentu imajo popolnoma proste roke. »Dalmatinski klub« je zavzemal vrhunskega v poslednjem času napram vladi jako nezaupno stališče, ter radi popolnega zanemarjanja dalmatinskih gospodarskih teženj že opetovano razmišljali o poostrenju svoje opozicijske taktike. Toda že zgolj s parlamentarno-tehničnega stališča je dalmatinski klub preslaboten in prešibek, da se sam in uspešno loti tako dalekosežne in važne akcije, kakor je obstrukcija. V državnem zboru šteje 7 moč, v delegacijah ima le enega zastopnika.

Jasno je, da zamore biti jugoslovanska akcija le takrat uspešna, ako se za njo zavzame predvsem tudi največja jugoslovanska parlamentarna organizacija, klerikalni dr. Su-

steršičev »Hrvaško-slovenski klub«. V tem oziru so prevzeli hrvaški pravaši, ki tvorijo integrirajoči del tega kluba, velike obveznosti. Treba vnaprej konstatirati, da so baš pravaši najodločnejše pričeli propagirati obstrukcijsko idejo ter odgovorno sodelovali tudi pri včerajšnjem tozadevnem sklepu.

Pravaši se niso obvezali, da se hočejo po svojih parlamentarnih zastopnikih udeležiti obstrukcije, temveč so angažirali za obstrukcijsko taktiko tudi celi »Hrvaško-slovenski klub«. Poslanec, ki je član parlamentarne organizacije, ne more v taktičnih vprašanjih proglašati politiko na lastno pest, baš v tem oziru je marveč predvsem vezan po disciplini svoje organizacije. Stranka prava je morala vedeti, kako stališče zavzame celi »Hrvaško-slovenski klub«, predno je sodelovala in se soobvezala pri obstrukcijskem sklepu.

Čitali pa mo v »Slovencu« glede jugoslovanske obstrukcije prav kategorično dementi, ki kaže, da se slovenski voditelji velike jugoslovanske klerikalne organizacije z obstrukcijskim načrtom nikakor ne strinjajo. Mogoče je torej dvojje: ali se je med tem naziranje naših klerikalnih gospodov spremenilo in hrvaški pravaši so kot poverjeniki »Hrvaško-slovenskega kluba« glasovali za obstrukcijo, ali pa so v bojazni, da se vrhovni poglavarji klerikalne organizacije ne bodo mogli otresti svojega starega oportunističnega naziranja, hoteli ustvariti fait accompli ter vreči obstrukcijo pred »Hrv.-slov. klub« po znanem nemškem »Friss Vogel oder stirb«.

Ogorčenje nad dogodki v trojedini kraljevini je preveliko in prepošteno, da bi smeli dvomiti o resni volji vseh hrvaških politikov in tudi pravašev, da postanejo njihove odločne besede tudi dejanje.

Res croatica agitur. Gre za hrvaško zadevo in Jugoslovani so dolžni prepuščati hrvaškimi politikom, da izbirajo oni orodje v tako resnem času, ko ni mogoče ničesar odlagati in ko pomenja vsaka negotovost in neodločnost izdajajoča počasnost pozitivno škodo. Dolžnost Jugoslovancev je le, da Hrvat z vsemi silami podpirajo in skrbijo z vso odločnostjo in energijo, da bode orodje tudi zmogljivo.

Kdor vzame v tem trenutku hrvaškim poslancom meč, za katerega

so pred vsem svetom pograbil iz roke, in naj bi stokrat imel namen jim dati za to drugo orodje, ta jih razoroži. Slovenska parlamentarna organizacija, ki bi v sedanjem usodnem trenutku poskusila spreminiti moško in odločno besedo splitske resolucije, jo obračati in omiliti, ter tako v javnosti dokumentirati, da celo največja narodna nesreča ne najde nas Jugoslovancev edinih in pripravljenih za složen boj, ta organizacija je v danih razmerah največja škodljivka jugoslovanskih interesov.

Alea est iacta. V sredo 17. t. m. zvečer se sestane »Hrvaško-slov. klub«. Ne moremo dvomiti, da se po da na pot, katere mu je predpisana po zavetih dalmatinske pravaške stranke. Sklenil bo udariti grofa Stürgkha in grofa Berchtolda z obstrukcijo.

Toda udariti mora tam, kjer bo zadelo in bolelo. Predvsem v delegaciji, ki ima le par dni na razpolago, da podaljša proračunski provizorij in v kateri je posebno važno spraviti skupno vlado v nevarnost nezakonitega stanja, ki nastopi s prvim majem, ako do takrat budgetni provizorij ne bo odobren. In v parlamentu, tam kjer se križajo želje vlade z interesi ljudstva. Obstrukcija proti uradniški pragmatiki bi mogla priti v poštev le v izrednem slučaju, saj so razmere danes take, da bi bila vlada za tako obstrukcijo — še hvaležna.

Že iz teh kratkih navedb je razvidno, kako nujna je tudi v parlamentu enotna taktika in dolžnost »Hrv.-slov. kluba«, kot največje jugoslovanske parlamentarne organizacije, da koraka naprej in nese zastojo.

Resolucija včerajšnjega brnskega shoda kaže, da hoče češki narod Jugoslovane podpreti z dejanskimi simpatijami in ponovno se je v čeških političnih krogih že povdarjalo, da tudi v najhujšem in najsikrajnjšem boju ne ostanejo Jugoslovani — popolnoma osamljeni.

Italijansko - turška vojna.

Z bojišča.

Carigrad, 15. aprila.

Kakšna je bila »posrečena demonstracija« Italijanov na severni

obali Afrike, je razvidno iz sledečega poročila:

Dne 10. aprila dopoldne je obstreljavalo devet italijanskih vojniških ladij in več transportov ladij Zuaro. Bombardiranje je trajalo do noči, vendar pa ni napravilo mnogo škode. V mestu ni bil nobeden ranjen, pač pa so krogle razdeležale del mesta, mošejo in vojašnico. Dne 11. aprila so začeli Italijani mesto zopet obstreljevati in so poskusili dvakrat izkrcati vojaštvo, kar pa se jim vsled odpora Arabcev in Turkov ni posrečilo. Na pomoč so prišle še 3 italijanske vojne ladje, naker so odpluli proti Seid Saidu, kjer so zopet hoteli izkrcati vojaštvo. Tudi tu se jim ni posrečilo. Nato so izkrcali 13. t. m. v Grni oddelek svojega vojaštva z mitrailleurso. Turki in Arabci pa so dobili ojačenja ter preprečili nadaljne izkrcanja in odrezali ta oddelek od ladij. Brez dvoma so v tem trenutku turške čete oni italijanski oddelek že uničile.

Rim, 15. aprila.

Iz Tripolisa brzojavljajo, da je tam situacija popolnoma neizpremenjena. Predvčerajšnjem je divjal hud vihar, ki je razrušil dve postojanki za topničarstvo in poškodoval dva hangarja.

Iz turškega tabora prihajajoči vohuni poročajo, da je šerif Samsov, Sidi Ahmed, prepovedal Arabcem udeleževati se nadaljnjih bojev.

Iz Zuaire poročajo, da so italijanske čete pognale Turke v notranjost dežele. Vedno iznova prodirajo Italijani na raznih strateško važnih točkah.

Darovi za zaostale po v Tripolitani padli častniki in moštvo presegajo že pet milijonov lir.

Socialističnega poslanca in poročevalca De Felice so italijanske vojne oblasti, ko se je hotel izkrcati v Zuari, prijele in odpeljale v Tripolis, kjer so mu odvzeli legitimacijo kot časnikarju in ga bodo poslali v Italijo nazaj.

Italijanska akcija na morju.

Rim, 15. aprila.

V soboto se je vršil državni svet, naker so se vršila posvetovanja z zunanjim in z vojnim ministrom. Splošno se sodi, da je bila predmet teh posvetovanj italijanska akcija na morju.

Carigrad, 15. aprila.

Glasom zanesljivih poročil je zapustilo 42 italijanskih vojniških ladij Ta-

rent. Angleška je odposlala eno vojno ladjo v Smirno, drugo pa v Samos. Pričakovati je v najkrajšem času italijanske akcije v Arhipelu. V oficijoznih krogih se govori, da pri spe koncem tega meseca angleško brodograd v Arhipelu.

Splošno se sodi, da ne velja velika mobilizacija brodograd v bližini Krete od strani treh velevalst Rusije, Francije in Angleške toliko vzdržanju miru na Kreti, kakor gibanju italijanske mornarice v vodah in na obalah Egejskega morja.

Mirovna akcija.

Petrograd, 15. aprila.

Zakasnitev mirovne akcije vele-sil pri turški vladi je pripisovati okoliščini, da je predložila ruska vlada francoskemu kabinetu tozadevna vprašanja in da francoski kabinet z vprašanji ni bil povsem zadovoljen, vsled česar je bilo treba vprašanja predelati. Ta predelana vprašanja je nato ruska vlada predložila drugim velevalim, kar je imelo zopet za posledico zakasnitev. Ruski poslanik pri porti ima posebno pooblastilo glede svojega posredovanja, vsled česar more nastopiti popolnoma samostojno, tako da mu ni treba vedno vprašati zunanjega ministra za svet.

Vesti o rusko-turškem sporu, ki jih je prinesel neki dunajski list, so popolnoma neosnovane. Pogajanja med Avstrijo, Francosko, Anglijo, Rusijo in Nemčijo, glede miru, so popolnoma končana.

Pariz, 15. aprila.

»Echo de Paris« poroča, da je zelo zanesljivega vira, da tudi sedanje posredovanje ne bo imelo nikakršnega neposrednega uspeha. Kar se tiče finančialne krize v Turčiji, so denarni viri Turčije izčrpani in tudi ne more nobena velevala dati Turčiji kakega posojila, ne da bi kršila nevtalitetu. Formalne pogodbe med Rusijo in Italijo glede miru ni. Sicer ima Rusija interes na tem, da se napravi mir kakor hitro mogoče, vendar pa je pričakovati, da se Rusija in Italija po sklenjenem miru zblížata.

Dunaj, 15. aprila.

Ze naznanjeni koraki poslanikov v Carigradu se vrše jutri, v torek ob 11. dopoldne. Način posredovanja je popolnoma prepuščen poslanikom. Kot prvi pride k turškemu zunanjemu ministru ruski poslanik, ker je dala Rusija inicijativo za ta korak. Posredovanje poslanikov ima v

LISTEK.

Dr. Jakob Sket †.

Hladno - prijazno je sijalo preteklo soboto pomladansko solnce na celovško pokopališče v Trnji vasi, ko smo polagali k večnemu počitku moža, čigar ime bo stalno slovelo med našimi pisatelji in čigar zaslug za slovensko šolsko slovnost ostanjejo za vedno neoporečne. »Za svojo življensko nalogo si je postavil,« pravi sam v neki vlogi na naučnem ministrstvu — »pouk v slovenščini na sred. šolah dvigniti.« Iz lastne mladosti se je spominjal nedostatnih učnih knjig pri pouku slovenščine; zato je sklenil, nuditi učencem boljše učne pomočke in bolj izbrano štivo. In v dobi od l. 1886. do 1894. se mu je posrečilo, to namero po svojih močeh izvršiti. A mož tudi še tedaj ni nehal z delom: prav do zadnjih tednov svojega življenja, še kot upokojeni profesor, je postojal pri svojem pisalnem pultu in pisal in sestavljal in popravil knjige, ki izidejo v kratkem, žal, kot njegova posmrtna dela; to so: Slovenska čitanka za četrti razred srednjih šol (v drugi izdaji), Slovensches Sprach- und Übungsbuch (v sedmi izdaji) in Slovenske balade in romance, zbirka pripovednih pesmi, ki jo izda Mo-

horjeva družba med letošnjimi društvenimi knjigami. Kakor tragična ironija leži nad temi deli dejstvo, da jih je vse tri dovršil že v družbi z mlajšimi močmi, ki jim je takorekoč predsmrtno zapustil dedščino, da v njegovem duhu nadaljujejo to za slovensko srednješolstvo tako važno delo.

Z rajnim Sketom se je zrušil v grob tudi eden zadnjih stebrov koroskih Slovencev, eden tistih mož, ki so se živeli in delovali v zmislu Janežičeve dobe, one dobe, ki je bila za več ko eno desetletje središče slovenskega književnega delovanja. Sket ni bil Korosček po rodu, pač pa je vso svojo moško dobo, od leta 1877. dalje preživel v Celovcu, vedno v tesnem stiku s slovenskimi in kulturnimi delavci te dežele, ne manj tudi v pisni zvezi z mnogimi drugimi slovenskimi slovniki in znanstveniki. Še enkrat so hoteli v Celovcu oživiti tisto živahno slovnostno delovanje, kakor ga je netil Anton Janežič v svojem »Glasniku« v letih 1858—1868, in tedaj so ustanovili v področju Mohorjeve tiskarne leposloven in znanstven list »Kres«, kateremu je bil Sket glavni urednik in izdajatelj. Nastala je antagonija med Celovcem in Ljubljano — tu »Ljubljanski Zvon«, urejevan od čiljih moči, kakor so bili Jurčič, Kernik, Levčič in Tavčar, tam pri »Kresu« pa Sket, osamljen kot urednik leposlovnega lista, kakaj so-

urednika dr. Gregorij Krek in Davorin Trstenjak sta bila zgolj znanstvena sotrudnika tega lista. Razmere v naši domovini so se bile že tako izpremenile, da je »Ljubljanski Zvon« prevzel lahko sam vse dobre tradicije Stritarjevega Zvona, dočim »Kres« ni našel več tistih ugodnih tal v Celovcu, kakor jih je imel dve desetletji prej še Janežičev Glasnik. Leposlovno delo se je pričelo osredotočevati v Ljubljani; to so uvideli tudi Kresovci in so peto leto ustavili list kot leposlovno glasilo; šesti letnik, ne več cel, je le znanstven, a za čisto znanstveno glasilo Slovenci takrat še nismo bili godni. Saj se danes komaj vzdržujejo izključno znanstvena glasila!

V teh letih se je poizkusil Sket tudi v leposlovnih spisih in ne brez uspeha. V svojem listu je objavil dve noveli, »Žrtva ljubosumnosti« in »Slika in srce«, roman »Milko Vojgrin« (pod psevdonimom dr. Stojan), v Slovenskih Večernicah l. 1884. pa zgodovinsko povest iz turških časov, »Miklovo Zalo«, leposlovno delo, ki je tako globoko prožeto ljudskega naziranja in romantične ubranosti, da je dandanes ena izmed najbolj priljubljenih in največ čitanih slovenskih povesti. Prav letos se pripravlja že četrta izdaja »Miklovo Zale« in naši dramaturgi kaj tekmujejo, — še več kakor samo to — kdo jo bo v najprimernejši obliki spravil na oder.

Ko je prenehal »Kres«, se je Sket z vso vno v čudovito vstrajnostjo lotil dela na šolskem polju, predvsem v izdajanju slovenskih učnih knjig za srednje šole. Za osnovo so mu dobro služili Janežičevi »Cvetniki«. Najprej je sestavil »Čitanko za peti in šesti razred« (leta 1886); baš v tej knjigi se pozna najbolj še sled Kresove znanstvene šole, da je dandanes, kar se tiče znanstvenih sestavkov, v marsikaterem oziru zastarela. Nato so sledile čitanke za prvi (l. 1889), drugi (l. 1891), tretji (l. 1892) in četrti razred (leta 1893); slovnostna čitanka za 7. in 8. razred (l. 1893) in Staroslovenska čitanka (l. 1894). Tako je poskrbel Sket čitanke za vse razrede srednjih šol; preuredil in izpopolnjeval pa je tudi Janežičovo »Slovensko slovnico«, doslej edino porabno šolsko slovnico — Šumanova »Slovenska slovnica po Miklošičevi primerljani« se je po preteku par let izkazala za šolo neporabno. Pred šestimi tedni je učna uprava odobrila deseto izdajo Janežič-Sketove slovnice.

Ni namen teh vrstic, podati natančno sliko Sketovega delovanja tudi na drugih kulturnih poljih; tudi ne, orisati podrobno njegovo trudljivo življenje. Če bi se mu bili posrečili njegovi nekdanji načrti, bi bil sčasoma zasedel kako vseučiliško stolicu za primerjalno jezikoslovje. Kot izredno marljivemu in nadarjenemu slušatelju modroslovja na gra-

ški univerzi je bilo podelilo naučno ministrstvo, največ po priporočilu znanega jezikoslovca Johannesa Schmidta, znatno štipendijo letnih 500 goldinarjev v svrhu izobraževanja v primerjalnem jezikoslovju; a ker kot Slovenec ni imel preugodnih pogojev za akademično kariero in se mu je nudila na celovški gimnaziji primerna služba, je opustil prvotno namero in si poiskal mirno zatočišče v Celovcu, kjer si je tudi našel ljubavno zvesto življensko družico, gospo iz veleugledne celovške nemške rodbine. Srečna idila je bila njegova domačnost, dokler je ni uničila neizprosna rušiteljica, bela Smrt. Krepak mož je bil, visoke rasti in močnega stasa; udeležil se je bil kot poročnik l. 1878 bosenske okupacije. Kdor ga je videl in poznal pred letom dni, bi mu ne mogel prisoditi, da ga komaj šestdesetletnega zagrne Morana s svojim črnim prtom. Lani je pričel bolehati; zdravniki so ugibali in ugibali, a niso mogli doznati vzroka bolezni; pešal mu je vid, včasih ga je obhajala omotica; zdaj se je obračalo na boljše, zdaj na slabše, dokler ga ni končno zatela huda pljučnica in se mu je vnela prsna mrena.

Zdaj pa spava tam ob meji slovenske zemlje mož, o katerem je govornik v svoji nagrobnici primer-no dejal, »da je vedel, kaj hoče, in kar je hotel, je to tudi vršil.«

W.

glavnem samo informativen značaj, da izvedo velesile za pogoje, pod katerimi bi bila Turčija pripravljena skleniti mir. Najbrže bo Turčija odklonila pogoje poslaničkov, vendar pa je pričakovati, da bo odgovor tak, da bo mogoče pozneje zopet začeti s pogajanj.

Turški prestolni govor.

Carigrad, 15. aprila.

Prestolni govor, s katerim bo odprt turški parlament, bo naglašal med drugim, da je za Turčijo nadaljevanje vojne neizogibno potrebno.

Stajersko.

Iz Sevnice ob Savi. Čujemo, da bo tukajšnji postajenačelnik, nemškutarski Oroszy, v kratkem prestavljen v Brežice. Kako ga bodo slovenski Brežičani pozdravili, prepustimo njim samim. Nam Sevnica ne gre le za to, da ravnateljstvo južne železnice še pravočasno opozorimo, da določi za Oroszyjevega naslednika Slovenca, ker nikakor nimamo več volje gledati v slovenskem kraju nemškutarskih zagrizencev. Sevnica ter okolica in Kranjska, ki ima na tej postaji opraviti, odločno zahteva, da ravnateljstvo ugotovi, če je upravičeno želji! Prepričani smo tudi, da bo sevnško županstvo storilo potrebne korake, ter ravnateljstvu to v odločni obliki povedalo. Obenem hočemo zopet vprašati: Kaj je s slovenskim napisom na sevnški postaji? Ali je res tistih par rajhovskih kopitarjev v Sevnici tako močnih, da mora samo radi njih — drugače si ne moremo razlagati! — blesteti na postajnem poslopiju samonemški napis »Lichtenwalde«, nam slovenskim domačinom v zasme, privzdanim izkoriščevalcem slov. delavcev pa kot zadoščenje na tujih tleh.

Braino in pevsko društvo »Maribor« ima svoj izvanredni občni zbor dne 23. aprila 1912 ob 8. zvečer v restavraciji Narodnega doma. Na dnevnem redu je razpust društva.

Savinjska podružnica S. P. D. ima 21. aprila 1912 v posvetovalni dvorani Posojilnice v Celju ob 9. dopoldne občni zbor.

Klerikalna posojilnica v Gornjem gradu je znižala obrestno mero hranilnih vlog od 4 1/2% na 4%. To je jako sumljivo. Ljudje si marsikaj šepetajo.

Drobne novice. V Kozjem se vrši 26. aprila velik živalski in kramarski sejm. — V Ljutomeru bodo gostovali dne 29. aprila ljubljanski gledališki igralci z igro »Nebesna zemlja«. — Hmeljarsko društvo v Zalcu priredi 21. aprila ob 4. popoldne v gostilni »Pri Lesjeku« pod zaloško graščino poudni shod.

Koroško.

Narodna čitalnica v Celovcu priredi v sredo, dne 17. t. m. ob 8. zvečer v mali dvorani hotela Trabsinger predavanje. Predava g. dr. Val. Rožič o Dalmaciji. Predavanja razjasnjujejo skioptične slike. V pokritje stroškov se prostovoljno doneski hvaležno sprejemajo.

Žrtvi alkohola. Iz Pliberka poročajo: Pretekli teden je alkohol zahteval dve žrtvi. Enega, Petra Florja, so morali prepeljati v norišnico v Celovec, drugega Frana Werniga pa o oddali okrajnemu sodišču v Belja-

ku, ker se je pregrešil nad šolskimi deklicami.

Kuhinjo okradli. Iz Vetrin poročajo, da so neznan tatovi odnesli iz skupne kuhinje ondotnih delavcev več posode in živil.

Primorsko.

Imenovanje. Finančna nadkomisarja II. razreda Ivan Miletič v Zadru in Jernej Moričič v Splitu sta dobila naslov in značaj finančnega nadkomisarja I. razr.

Nesreča v ladjedelnici v Trzinu. Delavec Ludvik Berčon iz Trsta je pleskal neko steno novega parnika »Austro-Amerikane« Cesar Franc Josip I. V roki je držal Berčon gorečo svečo. Na zgornjem krovu nad njim pa je delal neki drugi delavec z bencinom. Vsled neprevidnosti se je posoda z bencinom polila in obšla spodaj nahajajočega se Berčona. Bencin ga je polil po celem telesu in se je užgal, tako da je obvisel Berčon kot goreča bakla na steni. V par minutah je popolnoma zgorel.

Bivši poročnik — nevaren pustolovec. Bivši poročnik v Trstu Friderik pl. Boudet je bil obsojen 28. januarja 1911. v Trstu na 1 leto ječe, ker je izvalil goljufno od neke dame 1500 kron, češ da jo bode učil jahati. Ko je kavalir, jahalni učitelj Boudet sprejel denar, je pobegnil. Ujeli so ga in obsodili. Komaj je Boudet, ki je seveda izgubil plemstvo, prišel iz zapora, že se je začel pečati z dalekosežnimi načrti. Ustanoviti je hotel v Trstu, kot je povsod pripovedoval veliko jahalstvo. Enega svojih tovarišev, s katerim se je sestel v zaporu, in ki je podadoval nekaj denarja je hotel okusiti na prav rafiniran način. Pravil mu je, da ima še veliko dragocenosti zastavljenih, in potrebuje za rešitev 250 kron. Dalje ima podadovati 200.000 kron od nekega daljnega strica, katerega ime in naslov pa tudi pred sodiščem ni hotel povedati, češ da je obljubil tajnot s častno besedo? Vse to se je izkazalo kot ničeno in sodišče je bivšega poročnika Boudeta obsodilo zopet zaradi hudodelstva goljufije na 18 mesecev težke ječe.

Vihar v Trstu. Od včeraj divja v Trstu in okolici silovit vihar, ki dosega 90—100 km. Posebno hudo divja vihar v pristanišču, kjer je skoraj vse delo ustavljeno. Več jadrnic je odtrgal vihar in jih odnesel na morje. Izmed mornarjev, rešilne akcije se ni dosedaj še nobeden ponesrečil. Parnik »Evgenija«, ki je priplul iz Reke, čaka pred pristaniščem. Pa tudi na suhem je napravil vihar veliko škodo. Potrgal je vrvi, odnesel več streh in je tudi zelo opustošil pomladanske nasade. Škoda je velika. Veliko pasantov je vrgel vihar ob tla in jim prizadel več ali manj občutne poškodbe.

Nezgođe. Raz okno v 5 nadtroni se je vrgla na cesto v Trstu 27letna služkinja Ana Gorjupova. Odneljali so vso razmesarjeno v mrtvašnico. — Zidarski pomočnik Ivan Zavrčan je padel med delom v 3 m globoko luknjo in je zadobil smrtno nevarno poškodbo. — Lastnici mlekarne na ulici Viena v Trstu so ukradli neznan tatovi za 800 kron bankovcev po 20 kron. — Zaradi ljubosumnosti je polila 44letna zasebnica Mica Trpotčeva svojo mlajšo rivalinjo, ki ji je prevzela fanta, 32letno Francico Podlipnikovo, na cesti Sv. Marka z žvepleno kislino. Podlipnikova je dobila težke opekline po obrazu in po rokah in so jo morali odnesti v bolnišnico.

Stavka lekarniških pomočnikov. Lekarniški pomočniki se že delj časa bore za izboljšanje svojega materialnega položaja. Toda vse prošnje in razne resolucije so ostale dosedaj brez uspeha. Sedaj so zagrozili lekarniški pomočniki v celi Dalmaciji s stavko, če delodajalci ne ugođe njihovim zahtevam.

Dnevne vesti.

+ Klerikalci za koristi ljubljanskega mesta. Klerikalci se pri vsaki priliki ustijo, da jim srca kar plame, ne za blagor in napredek ljubljanskega mesta in ljubljanskega prebivalstva. Toda prijatelji Ljubljane so samo na jeziku, v dejanjih pa so najhujši nasprotniki in škodljivci interesov ljubljanskega mesta. To so pokazali tudi na svojem nedeljskem shodu v »Ljudskem domu«, ko so sprejeli to-le resolucijo: »Shod volilcev in volilk Eseeles pozdravlja poddržavljen ljubljanske mestne policije, ki je tudi iz varnostnih ozirov nujno potrebno, kakor tudi s stališča mestnih financ koristno ter prosi metodne faktorje, da poddržavljen hitro izvrše.« Ali ste slišali, kako govore klerikalni »prijatelji« Ljubljane? Podržavljen mestne policije ni samo potrebno, marveč tudi »s stališča mestnih financ koristno«, to si upajo klerikalci trditi, dasi je z uradnimi podatki dokazano, da se od ljubljanske mestne občine zahteva sorazmerno najvišji prispevek za državno policijo izmed vseh mest v avstrijski državni polovici, kjer so uvedli državno policijo. 130.000 kron naj plačuje Ljubljana vsako leto za državno policijo, poleg tega pa naj si še vzdržuje na svoje stroške tržno policijo in naj plačuje plače in pokojnine vseh tistih uradnikov in uslužbencev, ki jih država ne bo sprejela v svojo službo! Kaj se to pravi? Da bi mestna občina ljubljanska v službi poddržavljenja policije morala plačevati ne samo oni prispevek letnih 130.000 K, marveč še po vrhu za vzdrževanje tržne policije in za plače in pokojnine uradnikov in uslužbencev, ki bi ne bili prevzeti v državno službo, kakih 90 do 100.000 K. Ljubljana bi torej morala v slučaju poddržavljenja policije plačevati v policijske svrhe vsako leto 200 do 220 tisoč kron, potemtakem 70 do 90.000 kron več, kakor jo sedaj stane policija! In to naj bo »s stališča mestnih financ koristno«? To so res »dobri prijatelji« ljubljanskega prebivalstva in imenitni »zagovorniki« interesov svojih volilcev, ki hočejo ljubljanskim davkoplačevalcem naprtili novo in notabene nepotrebno breme v letnem znesku 70.000 do 90.000 K! Znano je, da plačuje na primer Zader za državno policijo samo 1 K 32 v na leto za osebo. Če bi bili klerikalci res vneti za koristi mesta in njegovega prebivalstva, zakaj se ne postavijo na stališče: dobro, vlada imej v Ljubljani državno policijo, toda ljubljansko mesto ne sme biti oškodovano, zato zahtevaj od njega za policijske stroške, ki ga zahteva od italijanskega Zadra, to je, 1 K 32 v za osebo, torej okroglo 50.000 K! — Takšno stališče bi bilo pošteno in v interesu ljubljanskega mesta in ljubljanskega prebivalstva! Tako pa se ve, kaj so mar klerikalnim mogotcem koristi Ljubljane, naj se naloži občini novo breme v znesku 70.000 do 90.000 K, kaj to, samo da Ljubljana financijalno izkrvavi, potem bo vsaj krotka in pohlevna in se ne bo več upirala klerikalnemu jarmu!

+ Besede in dejanja. Piše se nam: Na Belo nedeljo sta se zopet čistita gospoda šentjakovski župnik in dr. Jerše, ki ima pri Sv. Jakobu krščanski nauk, odkar imamo enega kaplana manj, zaletavala v »Slovenski Narod« zaradi popolnoma resnične novice, ki jo je priobčil 9. t. m. Hreščala sta proti onemu faranu, ki je pisal ta dopis tako, da bi bila kmalu izgubila dušo in glas. Vpila sta, da je dopis krivičen in da dopisnik-faran ni še nikoli nič k »ofru« prinesel, ampak bo k njima prišel še prosit podpore. Mnogo sta potem govorila o krščanski ljubezni do bližnjega in pripovedovala, kaj bo s tistim, ki krivično govori in piše po časopisih, da bo enkrat treba za vsako besedo odgovor dati in da je sploh treba bližnjega ljubiti in mu dobro storiti. Kakor rečeno, je bil dopis popolnoma resničen in je v tem oziiru vsako prekanje odveč. Treba je pa omeniti nekaj drugega. Čistita gospoda zahtevata, naj bodo farani prizanesljivi proti njima, naj zamiže, če kaj vidi in se ravnajo po načelu krščanske ljubezni do bližnjega. Lepo! Vprašamo pa čistita gospoda, zakaj zahtevata krščanske ljubezni le od tistih, ki jih duhovniki zatirajo in izkoriščajo, pri svojih duhovskih bratih pa krščanske ljubezni do bližnjega ne zahtevata. Kaka krščanska ljubezen je pa to, da so dr. Krek in tovariši proglasili politični in gospodarski bojkot naprednjakom, da uči dr. Krek, da je treba liberalce zaničevati, jih v grapo pometati in s kamni ubiti, da meče duhovska stranka pošene ljudi iz služb na ulico, samo ker so naprednega mišljenja. Duhovnik dr. Lampe, ki bi moral kot deželni odbornik biti vsem enako pravičen, se je postavil na stališče: kdor je proti nam, ga uničimo, in je vrgel iz prisilne delavnice paznika ter mu vzel devet let službene dobe samo ker je čital napreden časopis. O ljubezni do bližnjega govore duhovniki v cerkvah — v dejanjih pa je ne poznajo, nego preganjajo svojega bližnjega do smrti, če ne trobi v njihov rog.

+ »Po pošti pa ne bomo pošiljali, je nam predrago!« Nekega lepega dne meseca februarja je prišel v naše uredništvo tuj človek, ki je vprašal po našem odgovornem uredniku. Pokazali so mu sobo odgovornega urednika. Ne da bi se predstavil in povedal, kdo da je, je izročil uredniku popravke, ki je nosil baje podpis mojstra Ogrina. Ker je bil popravek pisan na papirju brez vsake firme in ker je bil prinesel popravek popolnoma neznan, je odgovorni urednik izjavil, naj popravek ali Ogrin sam osebno prinese, ali ga pa raje priporočeno pošlje po pošti s povratnico, češ, da on sicer nima nobenega jamstva, da-le je pošiljatelj popravka res Ogrin. Neznane je nato vzel popravek in zapustil redakcijo z besedami: »Po pošti pa ne bomo pošiljali, je nam predrago!« — Teden kasneje pa je dobil odgovorni urednik v roke tožbo, ki jo je naperil proti njemu v Ogrinov imenu dr. Ivan Susteršič, češ, da je brez vsakega pravega vzroka odklonil v listu priobčiti Ogrinov popravek. Prva obravnava je bila meseca marca pred okrajnim sodiščem. Ogrin je sijajno pogorel. Toda zljinda še ni dala miru, vložil je proti opristili razsodbi vzklic na deželno sodišče. Vzklicna obravnava pred deželnim sodiščem se je vršila včeraj popoldne. Odgovornega urednika je zagovarjal dr. Fran Zupanc, Ogrina pa je zastopal Susteršičev konjunkt dr. Dermast. So-

dišče je potrdilo razsodbo prve instance in opristilo obtožbenca. Ker je tožitelj stavbni mojster Ivan Ogrin pogorel na vsi črti, mora seveda nositi vse pravne stroške in ti bodo znašali par sto kron, ker so se vršile tri obravnave, pri katerih sta vselej intervenirala dva odvetnika. Pa je rekel prinesitelj Ogrinovega popravka: »Po pošti pa ne bomo pošiljali, je nam predrago!« Kaj bi pa stalo Ogrina, ako bi popravek poslal po pošti? 35 ali k večjemu 55 vinarjev! A to mu je bilo — predrago. Sedaj bo pa hočeš nočeš plačal 200 do 300 kron za pravne stroške, a je tam, kjer je bil takrat, ko je šel v Susteršičevo pisarno sestavljati popravek. Če mojster Ogrin povsodi tako slabo kalkulira in se tako lahko miselno spuša v drage pravde, potem je slab obrtnik in lahkomišeln gospodar. Mesto 55 vinarjev plačati 200 do 300 kron, to niso mačkine solze, mojster Ogrin! Kaj ne, v bodoče boste opustili drago popravkanje?!

+ Jugoslovani v vojaški službi. Po uradnih statističnih podatkih znaša matično stanje c. in kr. armade brez domobranstva 1.500.000 mož. Po narodnosti je 378.000 Nemcev, 346.000 Madžarov, 135.000 Hrvatov in Srbov ter 75.000 Slovencev. Častnikov je v vojski: 375 generalov, 18.000 častnikov v aktivnem in 10 tisoč v neaktivnem stanju. Po narodnosti bi moralo biti jugoslovanskih častnikov sorazmerno toliko kakor moštva. Temu pa ni tako. Med aktivnimi častniki, katerih je 18.000, je namreč 14.000 Nemcev, 1710 Madžarov, 450 Srbov in Hrvatov in 99 Slovencev. Med neaktivnimi častniki, ki jih je 10.000, je 6400 Nemcev, 2500 Madžarov, 180 Hrvatov in Srbov in 50 Slovencev. Vojaških duhovnikov in vojaških uradnikov, šteje armada 4900, od teh jih je 3330 Nemcev, 410 Madžarov, 90 Hrvatov in Srbov in 30 Slovencev. Ako primerjamo te številke s številom moštva, prihajamo do zaključka, da je v armadi sorazmerno preveč aktivnih častnikov nemške narodnosti 7600, premalo pa Madžarov: 2500. Srbov in Hrvatov: 1170. Slovencev pa 360. Med vojaškimi uradniki in duhovniki je preveč Nemcev za 2100, a premalo Madžarov za 720, Hrvatov in Srbov za 353 in Slovencev za 93 mož. V aktivni armadi bi torej moralo biti nameščenih častnikov in vojaških uradnikov hrvaške, srbske in slovenske narodnosti 1976 mož več, kakor jih je v resnici. Se neugodnejši je položaj za Jugoslovane pri vojni mornarici, ki šteje v matičnem stanju 35.000 mož. Izmed teh jih je 8600 Nemcev, 4400 Madžarov, 10.500 Hrvatov in Srbov in 1260 Slovencev. Aktivnih častnikov je 750. Od teh jih je 380 Nemcev, 98 Madžarov, 75 Hrvatov in Srbov in 32 Slovencev. Aktivnih mornaričnih uradnikov je 1450, in sicer 710 Nemcev, 50 Madžarov, 160 Hrvatov in Srbov ter 95 Slovencev. V primeru z moštvo je torej med častniki preveč 78 Nemcev, 4 Madžari, premalo pa 145 Hrvatov, Srbov in Slovencev; med uradniki pa je preveč 355 Nemcev, 120 Madžarov, premalo pa 133 Jugoslovancev. Iz teh podatkov sledi, da imamo Jugoslovani v armadi in mornarici premalo častnikov in vojaških uradnikov od VI. do XI. činovniškega reda 2301 moža.

+ Na tržaškem nadsodišču je napravil g. dr. Ferdo Lašič odvetniški izpit s prav dobrim uspehom.

+ Ponarejeni dvajsetkronski bankovci. Ze dalj časa so v prometu ponarejeni dvajsetkronski bankovci. Tip teh ponarejenih bankov-

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Župančič.

Prvi del.

(Dalej.)

Umolknil je, potem pa je pristavil, govoreč za vsa ušesa: »To bo našim čitateljem nad vse zanimivo, da izvedo hkrati, kako mislijo na Kitajskem in v Indiji o teh prasanjih, ki ravno ta čas tako silno vznemirjajo javno mnenje.«

Pridodal je za Duroya: »Opazuj, kako se poloti Saint - Potin te stvari, on je izvrsten reporter, uči se od njega, kako treba človeka navrtati, da ga izprazniš v petih minutah.«

Potem je začel zopet z veliko važnostjo pisati, z očitnim namenom, da bi pač jasno predložil razloček, da bi postavil na pristojno mu mesto svojega starega tovariša in novega kolega.

Komaj sta prestopila prag, se je Saint - Potin zagrohotal in je rekel Duroyu: »To ti je prava prga! Pa še pred nami samimi se šopiri. Bogme, kakor da nas ima za svoje bralce.«

Prišla sta na buvar, in reporter je pral: »Ali bi kaj pili?«

»Rad. Zelo je vroče.«

Stopila sta v kavarno in si naročila hladne pijače. In Saint - Potin je

začel besedovati. Brbral je o vsem svetu in o žurnalu in povedal prenettljivo obilico podrobnosti.

»Ravnatelj? Pravi pravcati Žid. In, veste, Židov ne spremenite nikoli. Kakšno pasma!« — Navedel je osepilive poteze skopušta, tistega posebnega, sinovom Izraelovim tastnega skopušta, ki se trese za deset centimov, mešetari po branjevsko, zahteva in dobiva sramotne odbitke, posoja na zastave in sploh živi in diha v oduštvu.

»In pri vsem tem dečko, ki ne veruje ničesar in vodi ves svet za nos. Njegov list, ki je oficijozen, katoliški, liberalen, republikanski, orleanističen — torta s smetano in čebula s poprom — je bil ustanovljen samo zato, da vzdržuje njegove borzne operacije in vsakovrstna podjetja. Za te stvari je zelo spreten, in milijone pridobiva z družbami, ki nimajo štiri solde kapitala...«

Govoril je venomer in imenoval Duroya »prijatelj moj dragi.«

»In včasih zine kakšno čisto Balzacovo, ta lopov. Premislite, on dan sem bil v njegovem kabinetu s tisto starinsko podrtino, z Norbertom, in s tistim Don Quijotom Rivalom; pa pride Montelin, naš administrator, s svojo marokénovo listnico pod pazduho, z listnico, ki jo pozna ves Pariz. Walter vzdigne nos in prša: »Kaj novega?«

»Montelin odgovori naivno: »Ravnokar sem plačal šestnajst ti-

soč frankov, ki smo jih bili dolžni trgovcu za papir!«

»Kaj pravite?«

»Da sem plačal gospoda Privasa.«

»Ali ste znoreli?«

»Kako to?«

»Kako to... Kako to... Kako to!«

»Snel si je naočnike in jih je otrl. Potem se je nasmejaj, s tistim norčavim nasmehom, ki mu pošvigne po debelih licih vselej, kadar hoče povedati kaj zlobnega ali zabljenega, in je spregovoril v porogljivem in prepičanem tonu:

»Kako to? Ker bi bili lahko dobili pri tem štiri do pet tisoč frankov popusta.«

»Montelin, ves v čudu, oporeka: »Ampak, gospod ravnatelj, vsi računni so bili v redu, jaz sem jih pregledal in vi potrdili...«

»Zdajci se gospodar zresni in izjavi: »Ni vsak tako naiven, kakor vi. Zapomnite si to, gospod Montelin: dolgove je treba vedno kopičiti, da se doseže poravnava.«

In Saint-Potin je izvedeno pokimal z glavjo ter je pristavil: »E, ali ni to prav po Balzacovo?«

Duroy ni čital svoj živ dan Balzaca, vendar je odgovoril s prepričanjem: »Bogme, res!«

Potem je klepetal gospor o gospe Walterjevi, grozni goski, o Norbertu de Varenne, stari propalici, o Rivalu, ki je samo precejšen Fervacques. Nazadnje je prišel do Fore-

stierja: »Kar se njega tiče, sreča zanj, da je dobil tako ženo; to je vse.«

Duroy je pral: »Kakšna pa je pravzaprav njegova žena?«

Saint-Potin si je mencil roke: »O, to vam je navihanka, prebrisana tica. Metresa je starega lahkoživca, Vaudrec se imenuje, grof de Vaudrec, ki ji je dal doto in jo je omožil...«

Duroy je začutil naenkrat, kako mu je šel mraz po životu, kako mu je zagomazelo po živcih; najrajši bi bil tega gobeždača opsoval in izklapal. A prekinil ga je kar priprosto s prasanjem:

»Ali je to vaše pravo ime, Saint-Potin?«

Oni je odgovoril nedolžno: »Ne, jaz se pišem Thomas. Pri listu so mi zdeli nazivek Saint-Potin.«

In Duroy je rekel, ko je plačeval račun: »Ampak zdi se mi, da je že pozno in da imava obiskati še dva odlična gospoda.«

Saint-Potina je lomil smeh: »Vi ste pa še naivni, vi! Ali res verjame, da pojdem sedaj tega Kitajca in Indijca izpraševati, kaj misli o Angliji? Kakor bi ne vedel sam bolje od njiju, kako morate misliti za čitatelje »Vie française«. Intervjuval sem jih vsaj petsto, vseh teh raznih Kitajcev, Perzijancev, Indov, Čilencev, Japoncev in drugih. Vsi odgo-

¹ Potin pomeni čenča.

varjajo isto, po mojem. Treba mi je samo vzeti moj članek o zadnjem takem gostu pa ga od besede do besede prepisati. Spremeni se, postavim, samo njihov obraz, ime, naslovi, starost, spremstvo. O, v tem se pa človek ne sme urezati, zakaj hitro bi me zgrabila »Figaro« ali »Gaulois«. A te stvari mi razloži vratarja hotela »Bristol« in »Continental« v petih minutah. Zapaliva si vsak svojo cigaro pa stopiva peš do tja. Najlepše pa je to: lista nama plača pet frankov za voz. Vidite, dragi moj, tako se suče, kdor je praktičen.«

Duroy je pral: »Na ta način mora poročevanje precej nesti?«

Žurnalist je skrivnostno odgovoril: »Ze, ampak največ zaležejo dnevne vesti, ki so pravzaprav zakrinkane reklame.«

Vzdignila sta se in sta šla po bulvarju proti Madelēni. In Saint-Potin je naenkrat rekel svojemu spremljevalcu:

»Veste, če imate kakšen popravek, jaz vas ne potrebujem.«

Duroy mu je stisnil roko in je odšel.

Po glavi mu je blodil članek, ki ga mora še zvečer napisati, in zamislil se je vanj. Spotoma je zbiral ideje, razmišljanja, sodbe, anekdote, in je dospel tako do konca avenije Champs-Élysées, kjer je bilo videti le malo šetalcev, zakaj Pariz je bil prazen v teh vročih dneh.

(Dalej prihodnja.)

cev je popolnoma nov. Falzifikati so v večjem številu v prometu. Ponarejevalci so dozdaj neznan. Že septembra meseca preteklega leta je policija na Dunaju svarila cirkularnim potom pred tem falzifikati in pristavila, da so se pojavili tudi posamezni eksemplari ponarejenih stokronskih bankovcev. Od začetka se je pomnožilo število ponarejenih bankovcev, ki so jih zasledili. Ti ponarejeni bankovci izhajajo iz istega vira, kakor falzifikati preteklega leta. Falzifikati so jako dobro izdelani. Napravljeno so fotomehaničnim potom. Na prvi pogled napravljajo falzifikat vtisk razmtega pravega bankovca. Doim namreč pravi bankovec izgleda nekako medlo, se falzifikati svetijo kakor bi bili s toliko namazani. Papir falzifikatov je debelejši in mehkejši nego papir pravih bankovcev. Posebno značilno je, da je označba serij in števil pri ponarejenih bankovcih neznajša nego pri pravih bankovcih. Falzifikati se niso pojavili samo na Dunaju, temveč tudi drugje. Vsled tega se priporoča, da se vsak dvajsetkronski bankovec natanko ogleda, predno se ga sprejme v plačilo. Razpisana je nagrada 10.000, oziroma 20.000 kron, če kdo naznači sled, po kateri bi se dobilo ponarejevalce teh bankovcev.

Tivolci. Piše se nam: V nedeljo ob 10. zjutraj je peljal čuvaj tivolškega parka 15—16letnega prav dobro občeženega dečka na magistrat. Zakaj? On in trije tovariši so ruvali spomladanske rastline po nasajenih gredicah. Drugi so pete odnesli, enega pa je paznik aretiraj. Vrtar mi je ogorčen potožil, da so zlikovci ozir. tatovi tudi pretečeno noč s pomladnimi rastlinami obsajene grede oropali in upustili. Kar niso odnesli, so zmetali na kupe in prepustili mrazu in slani. Ker te rastline še ne cveto, je precej verjetno, da jih »rabutarji« odnašajo z namenom, da jih na domačih vrtih sade, podarjajo ali celo spečavajo. Če ne prašajo prinaševalcev rastlin, ne domači ne obdarovani in ne kupci, po provenijenci, potem je opravičena sodba, da so skrajno lahkomišelnosti in brezbržnosti in da je mladina slabo odgojena. Vzdrževanje mestnih parkov, vrtov, nasadov, nabava rastlin, semen ter vrtnarstvo z delavci in čuvaji stane gotovo mnogo tisoč kron, a ti stroški so neizogibni, ako naj nudi domačinom in tujcem lepa in udobna setališča. Čuvaji sami gotovo ne morejo preprečiti škode in tatvine, ako so škodljivci takorekoč organizirani, zato je nujno, da dotične organe javnost podpira, da občinstvo pomaga varovati interese mesta in davkoplačevalcev.

Iz lovskih krogov. Znana lovska revija »Weidmannsheil« prinaša v svoji 7. številki razpravo »Unsere Bilanz nach Schluss der Landtage.« Tam citamo o Kranjski sledeče: »Zal, da nimam avtentičnega poročila, toda, kakor sem od privatnikov poudčen, se je deželni zbor je kronovine prav posebno odlikoval. Gorostasni lovski zakon, ki ga je preteklo leto zavrnila cela vlada, ter ga ni priporočala Najvišji sankciji, je bil v celnem obsegu in brez izjemne vnovič sprejet. — Naj pokličem tu le v spomin, da ima po tem zakonu n. pr. občinski odbor najzakotnejše občine na Kranjskem pravico, svojestavno določiti, ali naj se še da zajcu streljanja prosti čas kot divjačina v lovu, ali pa se naj ga kot »škodljivca« izroči popolnemu iztrebljenju. — To je pač všeč, ki se je dosedaj dosegel v ostudnem dobrikanju in laskanju namišljenim kmetskimi interesom! Ta določba nima drugega namena, kakor prililiti se kmetu, vsposobititi njegovo samoljublje in mu vcepiti misel, da so postali po milosti vladujoče stranke bogsgavedi kako vsemogočni gospodje. Kmet seveda ne pomisli, da se ga hoče s to sleparijo le odvreniti od spoznanja težkih bremen, ki ga tarejo. Upamo, da bo kranjsko društvo v varstvo lova in z njim vsi pravi avstrijski lovci enako odločno in častno nastopili proti temu zakonu, kakor se je to zgodilo na Nižnjem Avstrijskem.« — V istem članku nam pove pisec, da je na Nižnje Avstrijskem sklenil deželni zbor enak zakon, a čujte, dne 12. februarja t. l. je prišla v deželno hišo 120 nižnjavstrijskih gorskih kmetov broječa deputacija, da protestira proti zakonu, češ, da je škodljiv njihovim interesom. To so gledali gospodje! No, pri nas se ne bo tako zgodilo, ker je kmet preveč odvisen od debelih fajmoštrov, (ki se »trošajo« potem še brezplačne divjačine, ki jo jim bo nanosil kmet), pa upamo, da bo vlada bolj čuvala interes ljudstva, kot nje- ga zastopniki. — L o v e c.

Domači iznajditelj. G. Avguštin Černe, fotograf in slikar v Ljubljani je prigljal svojo iznajdbo izdelovanja oljnatih slik na fotografski podlogi.

Vadniska šola. Čujemo, da so higijenične razmere na vadniski šoli take, da je odpomoč nujno potrebna. Zlasti so stranišča v pomankljivem stanju. Opozarjamo na to deželno vlado oziroma mestni magistrat.

— **Priča se išče!** Osebe, ki so se na Veliko soboto, dne 6. t. m. vozile z gorenskim vlakom, ki odhaja ob pol 4. popoldne iz Ljubljane, ter bile na progi Ljubljana-Skofja Loka v onem kupeju III. razreda, kjer je sprevodnik opozoril neko staro žensko, vozečo se v Gorico, da je njen vozi listek veljaven za vožnjo na južni železnici do Gorice, ne pa za državno železniško progo v Gorico, se vljudo prosijo, naj zaradi neke važne stvari svoje ime sporoči Ivanu Grlicu, sprevodniku državne železnice v Ljubljani.

— **Solčni mrk** bo vidljiv jutri, dne 17. aprila takoj po 12. popoldne. Ako bo jasno, se bo videlo, kako bo otemnelo solnce. V oblačnem vremenu bo dnevna svetloba manj intenzivna, podobna predvečernemu mraku.

Roparski napad na Ajmanovem gradu pri Škofji Loki. V petek zvečer je prišel v škojloško okolico, približno 25 let star človek, ki je izpraševal po Ajmanovem gradu, njegovi stanovanjih in raznih drugih okoliščinah. Ker je govoril samo nemško, so ga ljudje le s težavo razumeli. Izvedel pa je, da je lastnik gradu bivši deželni glavar Oton pl. Detela, da pa rodbina čez zimo ne stanuje v gradu marveč je v gradu samo stari oskrbnik. Okoli 9. zvečer je prišel tujec pred grad in poklical oskrbnika Frana Debeljaka, 60letnega moža, ki mu je odprl vrata, ker je mislil, da se je vrnila njegova hčerka, ki ga je bila malo poprej obiskala. Ko je oskrbnik odprl vrata, ga je ropar prijel za vrat in mu grozil z nožem če ne da denarja. Starček se je roparju smrtno prestrašen izvil iz rok ter pobegnil v svojo sobo. Ropar za njim. Tu je ubil svetilko ter starčka vrgel na tla, ker mu ni mogel dati denarja. Pri tem ruvanju je izgubil neznanec čepico in dvajsetvinskih novcev, ki mu ga je bila malo poprej zmenjala neka kmetica. Da bi poiskal čepico, je prižgal vžigalico, katero priliko pa je oskrbnik porabil, da se ga je otrese in zagrabil nož, ki je ležal na mizi. Začelo se je nato obupno klanje tekom katerega je oskrbnik napadal večkrat ranil in končno ušel. Ko se je vrnil, ni bilo o roparju več sledu, samo njegovo čepico in dvajsetvinskih novcev so našli. V nedeljo popoldne so ga videli pri Črnogrobu z obvezano glavo. Na predvečer je bil baje pri nekem železniškem čuvaju, kateremu je tožil, da ga boli glava in da je izgubil klobuk. Popoldne so šli kmetje in orožniki roparja lovit ter so ga prijeli v nedeljo zvečer na Planici in izročili orožnikom.

Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Radovljici dne 13. t. m. Predsednik naznani, kar se je predstvenim potom rešilo od zadnje seje in sicer: na dvorazredno razširjeno šolo v Boh. Beli je bila imenovana kot suplentinja Marija Sajovic, kot nadučitelj na to šolo je imenovan nadučitelj J. Korošec iz Mošenj. Ker je učitelj Iv. Erbežnik na Bledu poklican v risarski tečaj na obrtni šoli v Ljubljani, ga nadomestuje učiteljica Ernestina Keršič. — Učiteljici v Ribnem, Fr. Pogačnikovi, se je podaljšal dopust do konca šolskega leta. Tudi učiteljica Franciška Bedenkova v Kamni gorici je dobila nedoločen dopust radi bolezni. — Mesto obolele učiteljice Karoline Gamsove v Srednji vasi se imenuje suplentinja Franciška Rihteršičeva. — Sestavi se tero predlog za izpraznjeno mesto na Jesenicah. — Prizna se šesta starostna doklada nadučitelju Josipu Žirovniku v Gorjah in prva provizorična učitelj L. Pibrovcu na Jesenicah. Ugodno se rešita dve prošnji za denarno podporo. Sklene se priporočiti višji oblasti zidanje enorazrednice v Srednji vasi pri Begunjah. — Priporočilno se odstopi prošnja krajnega šolskega svet v Beli peči za nerazdeljeni celodnevni pouk c. kr. deželnemu šolskemu svetu. — Odborita se dve inšpekcijski poročili. — Potrdi se šest računov za leto 1911 z malimi spremembami dotičnih kraj. šol. svetov. Konečno omenja predsednik, da je knezoškofijski ordinariat imenoval kot zastopnika cerkve v c. kr. okr. šolskem svetu za dobo šestih let častnega kanonika I. Novaka.

Samomor. V vasi Otok, obč. Mošenje pri Brezjah na Gorenskem, se je dne 15. t. m. ustrelil ob 8. uri zjutraj posestnik in gostilničar Jakob Brinšek, splošno znan pod imenom »Katoška podlaga«. Vsled svojega naravnega humorja je bil splošno priljubljen. Bil je rojen Ribničan. Kaj je moža gnalo v smrt, še ni pojasneno. Najbrže gospodarske skrbi.

Požar. V nedeljo ponoči je pogorela žaga pri blejskem mostu ob Savji, med Lescami in Bledom. Žaga je bila last J. Vovka z Bleda. Škoda je velika; mož je bil zavarovan.

O ekspediciji kapitana Scotta na južni tečaj lahko marsikaj vidimo, četudi ne vemo, kje se kapitan Scott sedaj nahaja, ki je po mnenju njegovih domačinov prehitel Norvežana Amundsen pri dirki na južni tečaj. Ker je vsepovsod znano, da je

kinematograf najboljši raziskovalec tujega ozemlja, tudi kapitan Scott ni pozabil vzeti s seboj kinematografski aparat, ki nam sedaj razkriva uganko južnega tečaja, pa tudi kaže vse nevarnosti, ki jih je prestalo moštvo ladje Terre Nove. Tako se nam že danes nudi prilika, videti te zanimive slike, posnete ob 40° mraza. Ravnateljstvo kinematografa »Ideal« se ni strašilo ne truda, ne stroškov, da si je nabavilo to sliko. — Videli bomo odhod ladje Terre Nove, dalje, kako se tri tedne bori z ledniki, dokler naenkrat ne more naprej. Na rtiču »Evens« napravijo prezimovališče in tu vidimo zopet življenje na ladji in na ledu. Nobena ladja se še ni borila s tolikimi težavami kakor »Terra Nova«, toda neutrudno si je delala pot, dokler ni prišla do ledene stene. Vidimo velikanski, nad 1000 kilometrov obsežen ledenik, ki štrli proti nebu in ki polnočno solnce zlivja nanj svoje magične žarke.

Bachmaierjev elektro - bioskop v Latermanovem drevoredu ima danes, v torek, nov, zanimiv spored. Predvsem je velenimiva točka »Rdeča roža«, slika iz pariškega življenja. V njej nastopijo tudi pravi pariški apaši.

Aretacija. V nedeljo zjutraj je bil zaradi prepovedanega povratka aretovan 26letni uzmovik Ivan Grden iz Dolenjskega. Istega dne je bil prijel pri stolni cerkvi zaradi beračevanja nek 18letni mesarski pomočnik, kateri je imel pri sebi ponarejeno spričevalo. Zvečer je bil v Trnovem prijel in aretovan nek razgrajč, ker ni hotel povedati stražniku svojega imena. — Tudi na Cesarja Jožefa trgu je bil prijel nek pijanček, ki je nadlegoval pasante in jim grozil s palico. — Tudi na Poljanski cesti sta bila prijeta dva alkoholika, ki sta nagajala nekemu častniku. — Pri »Bavarskem dvoru« je bil prijel Anton Vodišek iz Paridoia pri Dobjem, ker je kradel pokalice. Kakor se je dognalo, je malopridnež izmakoval tudi svačice in sladkor. V Ljubljano se je bil pripeljal s tovornim vlakom »črno«. — Včeraj je bila aretovana 1894 na Hrvaškem rojena slaboglasna Veronika Turkova, ker je v neki gostini v Kolodvorski ulici pokradla več perila. Nekaj aretovancev so izročili sodišču, drugi so bili pa policijsko kaznovani.

Cirkus Colini Clairon. Včerajšnja predstava je splošno ugajala. Cirkus ostane v Ljubljani samo še do četrta, 18. aprila. Jutri, v sredo nov spored, v četrtek popoldne rodbinska in otroška predstava pri nižjih cenah. Predstave so se občinstvu splošno priljubile, kar priča tudi mnogobrojnih obisk tega podjetja.

Zasačen hotelski tat. Pri okrožnem sodišču v Bolcanu imajo v zaporu nekega Otmarja Savsa, kateri je izvršil po Avstriji nebroj hotelskih tatvin in goljufij. Kradel je najraje denar in dragocenosti. Ljubljanski oškodovanci naj se čimprej zgloase pri mestnem policijskem uradu.

Svarilo pred nakupom. Neki tukajšnji stranki je izginilo »Dürkopp-Diana« kolo brez sedla. Na verižni plošči je na rdečem polju vtisnjen venec; — zadnje kolo je pa zakrpano. Kolo, ki je vredno še okoli 80 K, naj bi se izročilo pri mestnem magistratu.

Tatvina. Včeraj je bila izvoščku Milanu Pukelsteinu na Cesarja Jožefa trgu s kožije ukradena plišasta odevja, katera je bila na eni strani črna, na drugi pa tigrasta.

Onemogla je včeraj popoldne na Trnovskem pristanu, ko je šla proti domu, 66letna vdova Jera Šelkova. Stražnik jo je s pomočjo nekega gospoda najprvo spravil v trnovsko stražnico, potem so jo pa z rešilnim vozom prepeljali na njen dom.

Na koro zblazel. V nedeljo je v Ipavski Planini pri cerkvenem petju na koro zblazel posestnikov sin Ciril Vovk, katerega so včeraj prepeljali v blaznico na Studencu.

Nogo zlomil si je v gozdu v Lešah pri Tržiču Anton Dolžan, katerega so prepeljali v deželno bolnišnico.

Ponesrečen rudar. Ko je včeraj rudar Melhijor Kanzel v Trbovljah znažil stroj, ga je kolo zgrabilo za roko ter mu jo popolnoma zmečkalo. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

S ceste. Včeraj je neki kolesar po Sv. Petra cesti tako naglo in ne previdno vozil, da je zadel v branjevko Marijo Železnikovo, s tako silo, da je padla in se vsled tega močno prestrašila.

Zatekel se je nekam pes učitelja Ivana Primožiča v Škocijanu pri Turjaku. Pes je lovski, rjavo lisast in čuje na ime Bojko.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 36 Bolgarov, 200 Hrvatov in 11 Slovencev. 16 Slovencev se je odpeljalo v Pasavo, 60 Hrvatov pa na Prusko. 600 Lahov je šlo v Budimpešto, 200 pa na Dolenjsko, od katerih jih je nekaj ostalo tudi v Ljubljani.

Izgubljeno in najdeno. Strojnik Fran Pleško je izgubil zlat prstan. — Neki domobranec je izgubil bodalo. — Ga. Katarina Vrabčeva je izgubila črno boo. — Čevlarski pomočnik Fran Vivoda je našel črno žensko torbico z molitvenikom. — Sobni slikar Avgust Mrva je našel srebrno verižico.

Narodna obramba.

Ciril - Metodova podružnica v Štepanji vasi ima svoj II. redni občni zbor v nedeljo, 21. aprila ob 2. popoldne v prostorih g. Ivana Anžiča v Hradeckega vasi. Dnevni red je običajen. Udeležite se občnega zbora polnoštevino, da se pripravite o podružničnem delovanju v minoletem letu!

Društvena naznanila.

51. redni občni zbor narodne čitalnice v Ljubljani se vrši v četrtek, dne 18. aprila ob 8. zvečer v restavracijskih prostorih »Narodnega doma« z običajnim dnevnim redom. P. n. člani se prosijo, da se polnoštevino udeležijo tega občnega zbora.

Dobrodolna veselica za dijaško kuhinjo društva »Domovina« bo v soboto, dne 11. maja v vseh prostorih ljubljanskega »Narodnega doma«. Agitujte za kar najmnogobrojnejši obisk.

Ruski kružok ima jutri v sredo ob polu 8. v Mali dvorani Mestnega doma predavanje. Predava dr. Ivan Lah o ruskem pisatelju Herzenju, katerega 100letnica se letos slavi.

Ustanovni zbor društva za varstvo vajencev se je vršil včeraj v »Rokodelskem domu« ter so bili z vzklikom izvoljeni v odbor gg. Engelbert Franchetti kot načelnik deželne zveze kranjskih obrtnih za drug, prof. Evgen Jarc, deželnosodni svetnik Fran Milčinski, spiritual AL Stroj, kanonik Ivan Sušnik, kamnosek Alojzij Vodnik, dr. Ivan Zajec in mojstri Adolf Eberl, Fran Pust in Anton Rojina. Za stalnega zapisničarja je bil izvoljen inženir Remic. Odbor se je konstituiral sledeče: predsednik prof. Jarc, njegov namestnik kamnosek Vodnik, tajnik mizarski mojster Rojina, blagajnik kanonik Sušnik.

Deželna skupina za Kranjsko in Primorsko osrednjega društva c. kr. poštarjev in poštinskih odpravnikov obojega spola na Dunaju je imela v nedeljo popoldne svoj redni letni občni zbor in sicer v salonu hotela »Ilirije« v Kolodvorski ulici. Zborovanje je bilo dobro obiskano, posebno dobro je bila zastopana deželna. Zborovanje je otvoril skupini predsednik g. Ivan Ulepčič, c. kr. nadpoštar v Krškem. Zborovalce je posetil tudi predsednik osrednje Zveze na Dunaju g. Schachinger. Predsednik skupine g. Ulepčič je podal po običajnem pozdravu navzočih kratko, a jasno sliko skupine delovanja tekom leta in važni pomen osrednje Zveze vseh avstrijskih poštarjev. Rečnih uspehov skupina dosedaj še ni dosegla, pač je dosegla velik moraličen efekt in je upati, da doseže v kratkem svoje upravičene zahteve glede službenega razmerja, in bi bila že tudi dosegla, da ni posegla vmes nesloga. Razne zahteve nudi vladni dobrodošlo pot, da zavrne vse prošilce, ki si v svojih zahtevah nasprotujejo. Posebno je povdarjal govornik skupno živahno delo in predvsem enotne zahteve. Nato je pozdravil skupino predsednik osrednje Zveze z Dunaja in je podal v obširnem govoru delovanje, pomen in razvoj osrednje Zveze in je posebno povdarjal, da bodo dosegli trajne uspehe le če jim da država te zakonitimi, ne pa naređenim potom. Društvena blagajna izkazuje 2664 K 37 v dohodkov, 1107 kron 71 v izdatkov, torej 1556 K 66 v prebitku. Blagajniku in odboru so podelili zborovalci absolutorij. Pri nastopni volitvi je bil voljen ves stari odbor in sicer sledeči gospodje: predsednik Ivan Ulepčič, nadpoštar v Krškem, podpredsednik Ravnika Alojzij, nadpoštar Ljubljana 3, blagajnik Dekleva Franc, poštar v Prestranku, tajnik Berčon Anton, poštar Ljubljana 4; odborniki: Boc Anton, poštar na Bledu, Kovačič Lucijan, nadpoštar v Sv. Luciji; namestnika: Ilaš Ivan, odpravnik v Vačah in Vniček Ant., odpravnik Sp. Šiška. Pregledovalca računov Kolbe Franc, poštar St. Vid in Ranzinger Franjo v Dolenji vasi. Društvo šteje 100 rednih članov, 3 so umrli in 10 je vvpokojenih. Med članom je 9 nadpoštarjev, 29 poštarjev, 28 poštaric, 15 odpravnikov in 20 odpravnice. Med raznim se je razvila živahna zanimiva debata o raznih vprašanjih glede razvoja skupine, pri čemur je posebno vplival nagovor g. Ravnika, ki je v rezkem humorju prav dobro orisal ovire in zapreke, ki se stavijo skupini. S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik je zaključil zborovanje.

Bolniško in podporno društvo po možnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko je imelo svoj XXIV. redni občni zbor v soboto zvečer v restavraciji Narodnega doma. Udeležba je bila povoljna. Zborovanju je predsedoval predsednik gosp. Miha Verovšek, ki je pozdravil zbrane zborovalce in prešel takoj na ostali dnevni red. Prečital se je zapisnik zadnjega občnega zbora, ki je bil sprejet, nakar je podal gosp. Tomažič tajnikovo poročilo. Društvo ima 82 članov, izmed teh 12 zunanji, in je tekom leta razvijalo živahno delovanje. Namesto društvenega blagajnika gosp. R. Boltavzarja ki je bil zadržan, je poročal o blagajniškem stanju društva gosp. predsednik. Društvo je imelo v tekočem letu 2751 K 21 vin. dohodkov in 2426 K 84 v stroških. Prihranili zaklad je znašal koncem leta 1910 8861 K 48 v. sedanji zaklad pa se je zvišal za 624 K 37 vin., torej je znašal koncem lanskega leta na 9485 K 85 vin. Blagajniku in odboru se je izrekel na predlog pregledovalca računov gosp. Sežuna absolutorij. Pri volitvi je bil voljen z vzklikom ves dosedanj odbor neizpremenjeno z edino izjemo, da je stopil na mesto izstopivšega Hočevarja v razsodišče gosp. Prestor. Društvo je dobilo tekom leta tri podpore in sicer je dal deželni odbor kranjski 200 kron, mestni magistrat 100 kron in Kmetiska posojilnica 50 kron. Društvo je imelo do sedaj v Kmetiski posojilnici naložen en del svojega premoženja. Glasom ukaza ministrstva, da mora biti denar bolniških in podobnih zavodov pupilarno varno naložen, je moralo društvo to delno svoto dvigniti. To stališče napram Kmetiski posojilnici se je na občnem zboru natanko pojasnilo, obenem se je izrekla Kmetiski posojilnici soglasno zahvala za njeno dosedanje naklonenost in izrekla obenem prošnja tudi za nadaljno blagohotnost. Nato se je razvila dolga debata glede pogrebščine, ki je končala s tem, da je občni zbor vsprejel z gosp. Turkom napravljen pogodbu, ki je za društvo neprecenljive vrednosti, da namreč preskrbi gosp. Turk ljubljanskim članom pogreb za 175 K. Obenem pa pokopje za to svoto tudi svoje članov. Tudi za otroke bo gosp. Turk dovolil primerno ceno. To je v očigled dragim ljubljanskim razmeram izredno lep uspeh za društvo, zakar se more izreči zahvala pred vsem gosp. Turku, obenem pa tudi odboru, ki se je veliko trudil, da je društvo to ugodnost doseglo. Člani društva, ki so že v kakem drugem pogrebnem društvu včlanjeni, se seveda od te pogodbe izvzejo in dobe v pravih določeno pogrebščino v denarju. S tem je bil dnevni red končan in gosp. predsednik je zaključil zborovanje.

Kamniška podružnica Slovenskega planinskega društva naznanja, da se vrši njen občni zbor v četrtek, dne 18. aprila 1912 ob pol osmi uri zvečer v gostilni g. R. Debevca v Kamniku.

Književnost.

— **Nova slovenska učna knjiga.** V c. kr. založbi šolskih knjig na Dunaju je izšla učna knjiga: »Brinar Josip, Citanka za meščanske šole, III. del.« — Cena 2 K 10 v. Knjiga prinaša veliko izber najboljših spisov iz slovenskega slovstva ter je v prvi vrsti namenjena 3. razredu meščanskih šol, a vsled svoje obsežnosti (330 strani) se bo mogla uporabljati tudi v 4. razredu meščanskih šol. V »Dodatku« je priklopljena citanka kratka zgodovina slovenskega slovstva.

— **»Svobodna Misel«.** Številka za marec ima sledečo vsebino: F. V. Krejči: Verstvo in moderni ideal človeka; Ignotus: Pravopolitična vprašanja, I. verski redovi; T. Ostrý: Razlaga avstrijskega zakonskega urada in težnje po njegovi reformi; I. Podravčan: Fajmoštri — božji namestniki; I. Zemljan: Propad; Svobodomiselnost gibanje; Raznoterosti.

Prosveta.

Pevska župa za Ljubljano in okolico je priredila v soboto (13. aprila) ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma koncert, ki je bil jako ugoden, a zelo slabo obiskan. Naši boljši krogi bi se morali resnično bolj zanimati za gledališče, koncerte in enake prireditve, ker sicer ne more naša umetniška kultura nikoli kvišku in ostane polovičarska, nestalna in vedno na robu prepada. — Sobotni koncert je dobro uspel. V prvi vrsti je omenjati Lajovicovo prelepo in prečuvstveno serenado, ki jo je pel to pot g. P. Kozina s spremljevanjem orkestra. Jako so tudi ugajala izvajanja Slovenske Filharmonije pod vodstvom novega kapelnika g. P. Teplega. Dvorakovega slovenskega plesa številke ene zadnji kos je bilo treba po hrupnem odobrovanju ponavljati in enako zadnji del Lisztove razsodije št. 2 (Friska). G. Teply zna oživiti orkester in delo, jako temperamenten je in zelo vaje taktirke. Ne trudi se mnogo za

svojim pultom, vse mu teče gladko, toplo in čuvstveno izpod rok. Lisztova ogrska rapsodija št. 2, ki je v prvi polovici polna jakoga elegičnega zanosa, a v drugi na vse moči živahna in ognjevit, je žela viharčen aplavz. G. kapelnik si je pridobil z njo pri vseh navzočih odlične simpatije. — Pevsko društvo »Ljubljani. Zvon« je zapelo Mokranjčevih srbskih narodnih pesmi II. šopek in Emila Agamiča po srbskih narodnih motivih komponirano Golarjevo pesem »Bela breza se zdrnila«, ki je za izvajanje jako težka umetna skladba, nudeča pevcem velike težkoče, kar je kazalo deloma sobotno prednašanje. Na zahtevo občinstva je dodal »Ljubljanski Zvon«, ki je dokazal, da se loti lahko z uspehom najtežjih skladb, še pesem v narodnem tonu, ki je bila jako lepa in čuvstvena. Dirigiral je pevovodja G. Zorko Prelovec in to prav spretno. Moški zbor pevskega društva »Slavec« je zapel Adamičovo »Francico« in Foersterjevo »Spaka«. Vodil je društveni pevovodja G. L. Pahor s svojo znano spretnostjo. »Slavčev« moški zbor se je prav simpatično izkazal in žel mnogo odobravanja. G. P. Kozina je zapel poleg serenade še Lajovčovo pesem »Hil!«, ki je spisana tudi za tenor s spremljavo orkestra in izborno ilustrira živahni tekst. — Dobro bi bilo, če bi se besedila izvajanih pesmi vselej tiskala obenem na sporedu. Poslušalec včasih ne razume verzov in se ne more vživeti v skladbo.

Razne stvari.

* **Zastrupljenje z mlečno juho.** Iz Budjejevič poročajo: V Hostavu je zbolela družina posestnika Votrube, obstoječa iz 8 oseb, ker je jedla mlečno juho in neko močnatno jed. En otrok Votrube je že umrl. Oče se bori s smrtjo, ostali so težko zboleli.

* **Zrtev poklica.** Iz Sarajeva poročajo: Artilerijski poročnik Vlačić Drašić iz Višegrada je demonstriral pred moštvo repetirski samokres. Pri tem se je samokres sprožil in krogla je zadela poročnika, ki se je mrtve zgrudil.

* **Grozen samomor.** Iz Prage poročajo: Grozen samomor je izvršil monter Kroupa. Monter je odprl pri električni centrali v Smičicu kios, v katerem je transformator ter prijel za električno žico. V tem trenutku je zadela Kroupo tok, močan 5000 voltov. Telo Kroupovo je popolnoma zgorelo. Usmrtil se je zaradi neozdravljive bolezni.

* **Atentat.** Iz Pariza poročajo: Ne daleč od Perpignana je bil izvršen atentat na vlak, v katerem se je vozil poljedelski minister Parus. Cez tir so bili položeni kosi železa in kamenje, vendar je pa stroj vse to odrinil. Najbrže je bil izvršen atentat iz maščevanja.

* **Svojo ženo odpeljal.** Iz Budimpešte poročajo: Privatnik Gašpar Domonkos je odpeljal svojo lastno ženo, od katere je bil ločen, ter jo zaprl v svojo privatno stanovanje. Nastopu njenega brata se je posrečilo ženo oprostiti. Domonkos se je retiriral. Zapravil je vse svoje premoženje svoje žene, ki je znala pol milijona kron.

* **Iz obupa.** Iz Budimpešte poročajo: Pri svojem očimu, majorju Adamu Boedo stanujoča Šarlota Kovacs je ustrelila svojo triletno hčer, nato pa samo sebe. Do tega čina jo je privedel obup, ker je očim grdo z njo ravnal.

* **Ruski poslanik v Monakovu.** Ruski poslanik baron Korff je dospel v nedeljo sem, na kolodvoru pa ga je zadela mrtvoud in je bil takoj mrtve.

* **Avtomobilska nesreča.** Iz Monakovega poročajo: Popolnoma zaseden avtomobil grofa Arco se je hotel umakniti nekemu kolesarju. Pri tem je zadela v drevo ter se prevrnil. Sofer je bil na mestu mrtve, pet oseb pa težko ranjenih.

* **Eksplodizija bencina v železniškem vozu.** Na vicinalni železnici Oravica - Rešica je eksplodirala v železniškem vozu tretjega razreda steklenica bencina, ki jo je imel s seboj neki trgovec. Štirje potniki so bili težko, devet pa lahko ranjenih.

* **Aviatika.** Iz Pariza poročajo, da se je francoski vojaški aviatik, poročnik Sensever ponesrečil pri nekem poletu v bližini Malmesona. Padel je s svojim aparatom na tla ter se smrtono nevarno poškodoval.

* **Lov za roparji.** Iz Pariza poročajo: V nedeljo ponoči je policija lovila avtomobilska roparja Bosmota in Garnierja. Policija je v avtomobilu zasledovala oba roparja, ki sta tudi bežala v avtomobilu. Policija je za bežalca nevarnost ustreljala, vendar se ji pa ni posrečilo dohiti ju.

* **Grozen čin zblaznele matere.** Iz Budimpešte poročajo: Na veliko nočmi ponedeljek je tovarniška Jevlarka Simon večkrat ustrelila iz revolverja na svoja dva sina v starosti treh in štirih let. Ko je hotelo ustreliti tudi svojo poldrugetno hčerko, jo je razorožil neki policist.

ki je slučajno mimo prišel. Starejši deček je umrl na potu v bolnišnico, mlajši umira. Nesrečno mater so prepeljali na opazovalni oddelek bolnišnice.

* **Igralka zblaznela v gledališču.** V ljudskem gledališču v Belleville na Francoskem je zblaznela igralka Margareta Goslin, ki naj bi igrala glavno vlogo v igri »Zvonovi cornévillski«. V garderobi je hotela z britvijo umoriti neko svojo kolegino, vendar so jo premagali in oddali v blaznico.

* **Zrakoplovstvo.** Zrakoplov sv. Gotthard, švicarskega aerokluba, ki se je s petimi pasażirji vzdignil v zrak blizu Curiha, se je hotel pri Gossnaixu spustiti na tla. Pri tem je s tako silo zadel na tla, da so štirje pasażirji padli in pa 12 vreč peska iz gondole. Na ta način razbremenjeni zrakoplov se je nato zopet z edinim pasażirjem Jennyjem vzdignil v zrak. Jenny je bil prvič v zrakoplovu in ga ne zna voditi. Zrakoplov se je hitro vzdignil v višino 5000 metrov, je preletel jezero in letel nato v smeri proti Aix les Bains. — V Johannistalu se je včeraj vzdignil akrobata Tomnik z zrakoplovom. V višini 700 metrov se je spustil s pomočjo padala na tla in je srečno priletel na tla.

* **Svojo lastno sestro zalgal.** Iz Belgrada poročajo: V Mladenovcu so igrali kmetje po semnju s kockami. Kmet Jagodinac je izgubil ves svoj denar. Njegov nasprotnik je pozval Jagodinca, naj igra z njim za svojo omoženo sestro, s katero je imel ljubavno razmerje. Za slučaj izgube je ta stavil 20.000 dinarjev. Jagodinac je izgubil tudi to igro, na kar je »srečni igralec« odpeljal sestro Jagodinčevno. Njen mož je stvar ovažil sodišču. Parček so prijeli v Zemunu.

* **Konec ameriškega zakonskega romana.** Te dni se je začel v Chicagu proces komtese de Beaufort proti njenemu soprogu za ločitev zakona. S tem se je začelo zadnje poglavje enega onih tipičnih ameriških zakonskih romanov, ki se v zadnjem času čestokrat odigravajo med ameriški dolarskimi princemajami in evropskimi aristokrati. Pred tremi leti se je zaljubila miss Irma Kilgallen, hči večkratnega milijonarja, v elegantnega, toda popolnoma obubožanega comeja de Beaufort, ki je prišel v lakastih čevljih, toda s praznimi žepi v Ameriko. Oče njen seveda ni hotel začetakoma o stvari nič vedeti. Ko je pa grof pod drugim imenom vstopil kot navađen delavec z dnevnim mezd 8 K in tovarno, se ga je milijonar usmilil in je dovolil, da se njegova hči poroči z grofom. Zakon pa ni bil srečen. Prišlo je do prepira med zakonskima. In nekega dne je milijonar vrgel svojega zeta iz hiše. Grof je šel nato kot kupletni pevec k varietetu, kjer še zdaj nastopa.

* **Velika nezgoda na morju.** London, 15. aprila. Novi velikanški salonski parnik »Titanic« družbe »White Star Line«, zdaj največji parnik na svetu, je nastopil prvo svojo pot iz Southamptona v Ameriko. Ko je plul iz pristanišča, se bi mu skoraj zgodila velika nesreča. Potrgale so se namreč vrvi parnika »New York«, ki je bil zelo blizu zasidran, in morje je zadnji del parnika »New York« z velikansko silo pritisnilo proti parniku »Titanic«. Bila sta oddaljena le 15 čevljev drug od drugega. Na krovu »Titanica« je bilo 1380 potnikov, katerih se je polastilo veliko razburjenje. — New York, 15. aprila. Kakor poroča parnik proge »Allan Line«, »Virginian« z brezličnim brzotjavom, je parnik »Titanic« zavozil na neki ledenik ter prsil pomoči. »Virginian« je prišel »Titanicu« na pomoč. — Kap Raze, 15. aprila. Parnik »Titanic« družbe »White Star Line« je zavozil v nedeljo zvečer na neki ledenik ter klical na pomoč. Pol ure nato se je začel parnik potapljati. Zenske so rešile v rešilnih čolnih. Parnika »Olympic« in »Virginian« sta odgovorila na brezlične klice za pomoč, da prideta takoj na pomoč. V New Yorku vlada velika panika. Na krovu ladje »Titanic« je več znanih milijonarskih družin iz New Yorka. Zadnja poročila pravijo, da je le malo upanja, da sta prišla parnika »Baltic« in »Olympic« pravčasno na pomoč. — London, 15. aprila. O nezgodi parnika »Titanic« poročajo: »Titanic« je največji parnik na svetu. Na krovu je bilo 330 pasażirjev prvega razreda, 300 drugega in 755 pasażirjev v medkrovu. Zgradba ladje je stala 56 milijonov mark. — Iz New Yorka poročajo: Posrečilo se je spraviti vse pasażirje ladje »Titanic« na čolnih na parnik »Virginian«, ki je prišel na pomoč. Mirno vreme je pri tem mnogo pomagalo. Med tem časom je moštvo »Titanica« napelo vse moči ter zamašilo luknje na ladji, da se je mogla ta vsaj nekaj časa vzdržati na morju. »Titanic« vleče več ladij proti Halifaxu, kjer bodo ladjo popravili. Kapitan Smith je jako premišljeno in trezno postopal ter s tem preprečil večjo nezgodo. »Titanic«

je odplul 10. aprila iz Southamptona in bi moral 16. t. m. prispeti v New York. »Olympic« je plul proti Angliji.

Telefonska in brzotjavna poročila.

Delegacije. — Skupni redni proračun.

Dunaj, 16. aprila. Delegacijam bo izročen skupni redni proračun za leto 1912, ki izkazuje brutopotrebščine 481.436.766 K, tedaj za 22.333.519 kron več kakor proračun leta 1911. Po posameznih resortih se razdeli potrebščina sledeče: zunanje ministristvo 16.209.484 K armada 372 milijonov 380.531 K, mornarica 67 milijonov 714.150 K, skupno finančno ministristvo 4.697.872 K, izredni izdatki 9.576.819 K, in sicer od te vsote za armado 5.286.819 K in za mornarico 4.043.060 K.

Pokritje iz carinskih dohodkov znaša 183.466.719 K, ostane tedaj nepokritih še 287.456.603 K. Od te vsote odpade po kvoti na Avstrijo 182 milijonov 822.399 K, ostalo odpade na Ogrsko.

Izredni krediti:

1. Za vojaštvo v Bosni in Hercegovini 12 milijonov 768.346 K; 2. za reorganizacijske naprave v a madi 19 milijonov; 3. za trdnjavske zgradbe 4 milijone; 4. za izpopolnjevanje vojne mornarice — II. obrok izrednega kredita 67 milijonov in 5. za pristaniške zgradbe v Pulju 1 milijon kron. Kritičen položaj v »Hrvaško - slovenskem klubu«.

Dunaj, 16. aprila. Jutri zvečer se vrši odločilna seja v dr. Susteršičevem »Hrvaško - slovenskem klubu« glede parlamentarne akcije radi sistiranja ustave na Hrvaškem. Rešiti se ima namreč vprašanje, da - II naj klub prične radi dogodkov na Hrvaškem z obstrukcijo, ali ne. Vnaprej se že ve, da o tej seji ne bo izdan noben oficijalni komunik. Splošno je znano, da so slovenski klerikalci nasprotni obstrukciji. Zatrjuje se, da je nastala med slovenskimi klerikalci in med dalmatinskimi pravaši velika napetost, ki grozi imeti za klub dalekosežnih posledic, ako se nesoglasja pravčasno ne poravnajo.

Homo regius na Ogrskem.

Budimpešta, 16. aprila. Poslanec Geza Polonyi zatrjuje, da ima v rokah zanesljivo obvestila, da pride takoj po delegacijskem zasedanju v Pešto homo regius — kraljevi poslanec, ki se bo z vsemi strankami pogajal glede brambne in volilne reforme.

Padec Kuhenovega kabineta — konec Cuvajevega absolutizma na Hrvaškem.

Budimpešta, 16. aprila. Ogrsko ministristvo je v svoji današnji seji sklenilo, podati vladarju svojo demisijsko. Jutri potuje grof Khuen na Dunaj, da obvesti vladarja o tem sklepu. Cesar bo demisijsko sprejel.

Pojutrinšnjem se odgodi zasedanje ogrskega parlamenta. Tudi delegacije se najbrže ne bodo sestale dne 23. aprila.

Budimpešta, 16. aprila. Hrvaški delegacije niso imeli danes dopolne seje. Seja je bila preložena na popoldne. Ker se je položaj spremenil, ne bodo hrvaški delegatje najbrže podali v parlamentu nobene deklaracije.

Budimpešta, 16. aprila. V dobro poučenih krogih sodijo, da je s padcem grofa Khuena tudi konec Cuvajeve slave na Hrvaškem. Cuvaj bo najbrže takoj s Khuenom vred izginil s površja, vsekakor pa je pričakovati, da bo že koncem tega tedna odklenalo absolutizmu na Hrvaškem.

Absolutizem na Hrvaškem.

Dunaj, 16. aprila. Pod predsedstvom državnega poslanca Tresića se je vršil včeraj tu sestanek hrvaške in srbske omladine zaradi dogodkov na Hrvaškem. Sprejeta je bila naslednja

resolucija.

Hrvaška in srbska omladina, razpravljajoč o ponižanju svoje domovine, iz katere je madž. nasilje iztiralo zakon in pravico, da zasleduje svoje nekulturne težnje, pozivlja poslanke vseh strank k enodušnemu in solidarnemu nastopu za narodno obrambo ter brez vakih strankarskih ozirov sklenejo svoje vrste za skupni boj. Omladina veruje, da bo sloga vseh rodoljubnih elementov privedla do zmage naroda in pravice.

Hrvatski delegatje v Pešti.

Budimpešta, 16. aprila. Danes so tu zbrani vsi hrvaški delegati in sicer 30 na številu. Med temi jih je 16 pristašev hrvaško - srbske koalicije in osješke skupine, 14 pa vladnih mamelukov. Delegatje dr. Šišić, Petrović in Karamata niso prišli v Pešto. Kakor je znano, je predsednik hrvaške delegacije grof Pejačević. Zatrjuje se, da bo hrvaško - srbska koalicija Pejačevića strmoglavila ter na njegovo mesto izvolila Erasma Bartića.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 16. aprila. Vlada je definitivno resignirala na boj proti obstrukciji. Brambna reforma sploh ne pride v razpravo. Justhova stranka hoče še danes izsiliti debato o razmerah na Hrvaškem, ter se bo te debate udeležila tudi hrvaška delegacija.

Auffenberg.

Budimpešta, 16. aprila. Vlada stranka je imela včeraj zvečer sejo, v kateri je prišlo do burnih nastopov proti vojnomu ministru Auffenbergu. Slednjič so se zedinili na to, da se dovoli Auffenbergu nastop v delegacijah, če prej decidirano izrazi svoje stališče napram resolucijskemu vprašanju.

Cuvajeve lakaji na delu.

Osijek, 16. aprila. Policija je aretirala in vtaknila v zapor bivšega uslužbenca stavbnega urada Frana Suhaneke, ker se je neugodno izrazil o sedaj vladajočem režimu na Hrvaškem. Suhaneke bo obtožen radi hudodelstva motenja javnega miru in reda.

Bolgari za Hrvaško.

Sofija, 16. aprila. Tu so pristajši raznih strank priredili veliko skupščino, na kateri so protestirali proti sistiranju ustave na Hrvaškem. Na shodu je govoril vseučiliški rektor Jurinić in profesor Solov. Skupščina je sprejela resolucijo, v kateri se izraža obžalovanje, da je avstro - ogrska vlada dovolila kršenje nespornih ustavnih pravic hrvaškega naroda in kraljevine Hrvaške. Istočasno so imeli shod tudi republikanski akademiki. Tudi ti so sprejeli resolucijo, v kateri protestujejo proti absolutizmu na Hrvaškem ter izrekajo svoje simpatije hrvaškemu narodu.

Novi romunki kabinet.

Bukarešta, 16. aprila. Ministrski predsednik Majorescu je prebral v ministrskem svetu kraljeve dekrete, s katerimi je imenoval kralj nove ministre. V zbornici je predstavil nato ministrski predsednik novo ministristvo ter pozval zbornico, da naj nadaljuje delo konservativne stranke. Voditelj konservativcev Carp in bivši notranji minister Marghiloman sta obljubila pomoč stranke. Majorescu je predstavil novi kabinet tudi senatu. Dosedanja ministra Philipescu in Delavrancea sta zagotovila vladi svojo pomoč.

Največja nesreča na morju.

Dunaj, 16. aprila. Med tem, ko se še po noči brzotjavke zatrjevale, da so vsi potniki na parniku »Titanic« rešeni, prihaja sedaj na dan grozna resnica, da je ladja »Titanic« pokopana pod valovi in potegnila s seboj 1683 potnikov.

Rešilo se je samo 675 potnikov, večinoma žensk in otrok. Med potniki ni bilo nobenega Slovence.

Izkazalo se je, da razen »Karpattije« ni prišla niti ena ladja »Titanic« na pomoč ob pravem času. Drugi parniki so dospeli šele, ko so valovi to največjo ladjo sveta že zagnili. Na morju so našle ladje samo nekaj čolnov in razno blago. »Karpattia« je sprejela na krov pasażirje, drugi parniki iščejo ponesrečence. Rešeni so večinoma potniki I. razreda. Posameznosti še niso znane, znano pa je, da je generalno ravnanje tozadevne brzotjavke, ki so prinašale resnico.

London, 16. aprila. Listi poročajo, da so bile rešilne priprave na »Titanicu« popolnoma nezadovoljive. Kapitan Smith je bil popolnoma brez glave. Rešeni pasażirji trdijo, da so se dogajali na parniku strahoviti prizori. Parnik je plul s hitrostjo 40 km skozi ledena polja in zadel v ledeno goro, ki je parnik pokončala. 3418 poštnih vreč, ki so vsebovale mnogo milijonov premoženja je izginilo pod vodo. Kapitan Smith, 60 let star, je utonil. Na ladji je bilo 20 nemških in avstrijskih potnikov. S parnikom so potovali tudi nekateri holandski trgovci z demanti, ki so imeli vrednost nad 5 milijonov. Vrednostnih papirjev je bilo za nad 20 milijonov frankov. Ladja je bila zavarovana za 25 milijonov, kar je le polovica prave vrednosti.

V New Yorku, Parizu in Londonu vlada tako razburjenje, da mora policija ščititi pisarne White Star Line, da jih razburjena množica ne razdene.

London, 16. aprila. Po zahtilu izkušenih strokovnjakov je izginilo pod vodo nad 200 milijonov kron. Med pasażirji je bilo tudi več znanih milijonarjev in milijarderjev, med njimi tudi Wanderbilt. Kaj je s temi, se še ne ve.

London, 16. aprila. Milijarder Astor, je utonil, njegova žena se je rešila. Milijarder Vanderbilt je ušel smrti, ker je parnik zamudil.

Turške železnice.

Solun, 16. aprila. Kakor poročajo iz zanesljivega vira, je zgradba železnice do grške meje zagotovljena.

in bodo gradili železnico po projektih turške vlade. Tudi glede železnice na bolgarsko mejo je prišlo do sporazuma. Železnico bodo speljali čez Kumanovo, Egri - Palanto in Guhovo na bolgarsko mejo. Porta si pridržuje pravico, graditi ob tej glavni progi postranske proge. Nadalje proučavajo vprašanje gradbe celega železniškega omrežja v Albaniji. Progo Solun - Bitolj bodo podaljšali čez Janino do Valone na eni in do srbske proge Niš - Belgrad na drugi strani, ter zvezali s progo Donava - Jadransko morje pri Prizrenu. Mesto Bitolj, kot središče te železnice, se bo vsled tega močno razvilo. Železnica v Albanijo ne bo služila samo strateškim namenom, marveč bo olajšala tudi izkoriščanje obsežnih gozdov.

Perzija.

Tebris, 16. aprila. Salar ed Dauleh je zasedel z 8000 konjeniki Sendjan. V Tebrisu vlada vsled imenovanja Sinahdarja za generalnega gubernatorja veliko razburjenje. Duhovništvo in trgovci imajo posveto vanja in shode, na katerih zahtevajo, da se vrne kot generalni gubernator Sudža ed Dauleh.

Posledice premogokopne stavke na Angleškem.

London, 16. aprila. »Daily Mirror« dokazuje s številkami, da je izgubilo angleško narodno gospodarstvo vsled 40dnevne stavke premogokopnih delavcev približno 25 milijonov funtov šterlingov. Največ so izgubili stavkajoči delavci sami. Izgubili so na mezd 6 milijonov funtov in stavkarske blagajne so izplačale 1.295.000 funtov.

Preki sod v Nankingu.

London, 16. aprila. »Times« poročajo iz Nankinga: Mesto je sedaj popolnoma mirno. Nad mestom je proglašena preki sod. V boju z uporniki je padlo v četrtek 200 do 300 ljudi. Splošni položaj je zelo resen.

Gospodarstvo.

— Klerikalci in karteli. Klerikalci nastopajo v najrazličnejših maskah. Danes vihte zeleno zastavo agrarcev, jutri pa love v svoje mreže industrialno delavstvo; dr. Zajec je celo tako spreten, da zna biti kot dež. poslanec zagovornik podraževanja živil, kot načelnik strokovne zveze in obč. svetnik ljubljanski pa sovražnik svojih deželnozbornskih volilcev. Klerikalci so zmorni, da dopolne grme proti kapitalizmu, obetajoč malemu obrtništvu rešitev in srečo, popoldne pa za malo napitnino rešujejo vlekakapitalistične profite.

Vsakdo se še spominja, kako so pred nekaj časom avstrijski klerikalci grmeli zoper kartele. O tem ni nobenega dvoma, da so karteli nesreča za konzumente in zato je agitacija proti kartelom dobro in izdatno sredstvo vsaj za pridobitev — popularnosti. Klerikalci cele Avstrije so torej očitno dolgo časa grmeli proti kartelom. Metali so hude bombe na kartele in jim obetali smrt, potem pa so šli kartele — reševati. »Arb. Ztg.« jim kliče to sedaj na predvečer dunajskih obč. volitev v spomin. Najhujši vseh kartelov je železarski kartel, ki je zavarovan z visokimi carinami na inozemskem železu in vsled tega lahko draži vse železarske izdelke kakor hoče. Ko pa je šlo v drž. zboru za to, da se upelje v tovarnah tega kartela osemurni delavnik, so klerikalci z navdušenjem delali, da je bil ta predlog pokopan. Ubogi borzni špekulantje, ki kupujejo delnice železarskemu kartelu pripadajočih akcijskih družb so torej tisti srejni stan, ki ga hočejo klerikalci rešiti! Sladkorni kartel je organizacija, ki bi jo bil že davno zlodej vzela, če bi mu klerikalne tirade mogle kaj škodovati. A ko je bil v drž. zboru podan predlog, naj se dovoli uvoz saharina, kar bi silno olajšalo breme, ki ga nosi ljudstvo, ker mora sladkor drago plačevati, so ravno klerikalci ta predlog besno pobijali. Predlog je bil sicer sprejet, ali od sladkornega kartela imajo različni katoliški grofje, škofje in drugi ljudski prijatelji take dobičke, da so izvršitev storjenega sklepa preprečili. Zaradi tega je bilo predlagano, naj se vladi izreče graja, a klerikalci so glasovali proti temu. Petrolejski kartel je pravzaprav ustanovil Luegerjev glavni dedič klerikalni minister Weiskirchner in kartel izdelovalcev špirta ima med klerikalci najvnetejše zaščitnike. Socijalni demokrate so v drž. zboru predlagali, naj se odpravijo takozvane bonifikacije za izdelovalce žganja, a klerikalci so to s svojimi glasovi preprečili in tako karteliranim šnopsmagantom darovali osem milijonov kron. Tako glasovanje kažejo najboljše, koliko so vredne klerikalne deklaracije proti kartelom in kako znajo klerikalci v različnih maskah loviti ljudi na svoje limanice, ne da bi nesrečnim kartelom kaj škodovali.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“.

**Poziv vsem sokolskim društvom
za Praško razstavo.**

Bratje odborniki, posebno tajniki in načelniki!

Slovenska Sokolska Zveza se deleži letos sokolske razstave v Pragi. Prosim Vas, da nam vpošljete vse važnejše sokolske spomine, kakor društvene slike (fotografije domov, telovadnic, članov in telovadcev z raznih prilik), razglednice, lepša veselilna vabila, brošure, izdane od posameznih društev, zletne odmake in drugo.

Omenjene predmete je vposlati najkasneje do 24. aprila t. l. na naslov: Slovenska Sokolska Zveza (razstavní odsek) — Narodni dom — Ljubljana.

Zanašamo se na sokolsko točnost. Razstavní odsek bo skrbel, da se vse razstavne predmete vrne nepokvarjene.

Predsedstvo S. S. Z.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

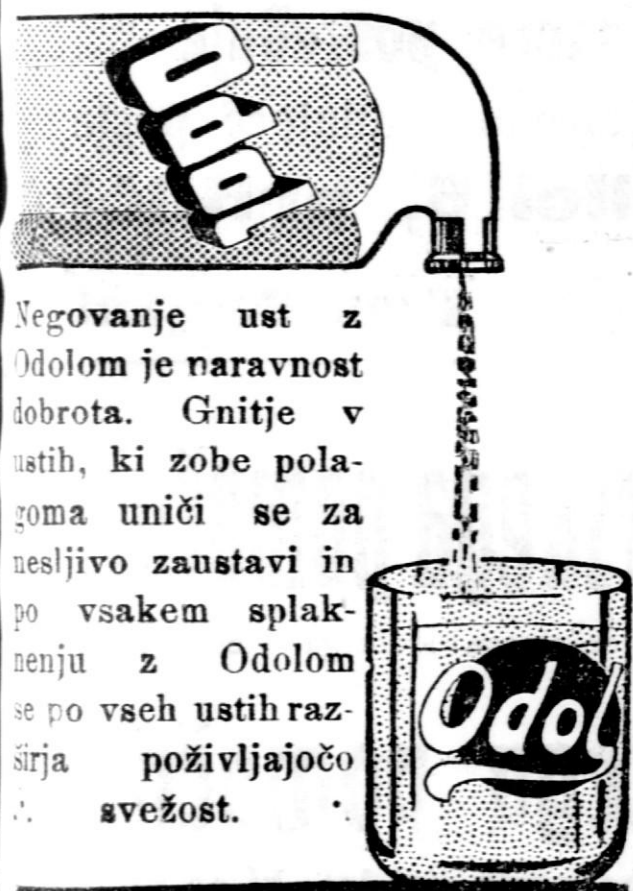
Lasnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. aprila: Ana Šefic, hči devljarskega mojstra, 5 tednov, Hradeckega vas 32. — Fran Levč, c. kr. inženir, 51 let, Kongresni trg (Zvezda). — Ema Šega, c. kr. poštna oficijantinja, 38 let, Poljanski nasip 56.

Dne 14. aprila: Anton Pivk, bivši ščetar, 32 let, Radeckega cesta 11. — Ursula Firm, mizarjeva vdova, 87 let, Kapiteljska ulica 11. — Zdenka Arko, trgovčeva hči, 11 let, Poljanski nasip 14. — Elizabeta Lapajne, vdova železniškega sprevodnika, 41 let, Sv. Petra nasip 67.

Dne 15. aprila: Sofija Ravnak, šivilja, 77 let, Pred škofijo 15.

Negovanje ust z Odolom je naravnost dobrota. Gnitje v ustih, ki zobe polagoma uniči se za nesljivo zaustavi in po vsakem splaknjenju z Odolom se po vseh ustih razširja poživljajoča svežost.

Rogaški

Tempel
vzročje. Dietetična namizna pijača s obilno ogljikovo kislino. Pospešuje prebavo in izmenjavo snovi.

Styria
Zelo koncentriran medicinski vzročje, priporočljiv pri kroničnem žolčnem kataru, zaprtju, Brightovih ledicah, vrančnik oteklina, jetrni trdnini, zlati, snovnoizmenjskih boleznih, kataru dihalnih organov.

Donati
Zdravilen vzročje največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem črevesnem kataru, obstipaciji, žolčnih kamnih, točci trganju, sladkovni bolezni.

**Najmočnejši
prirodni vzročje magnezijoglauberske soli.**

Serravallo

železnato Kina-vino
Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom z zlato kolajno.

Povzroča voljo do jedi, okrepi živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in melokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

„Izborni okus.“
Večkrat odlikovano.

„Nad 7000 zdravniških priporočil.“
J. SERRAVALLO, c. in k. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje. 4484

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji vršni tlak 30-70 mm

april	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
15.	2. pop.	736-1	7-9	p. m. svzh.	oblačno.
9. zv.	737-1	5-8	sr. svzh.		
16.	7. zj.	738-6	2-9		

Srednja večerajšnja temperatura 5-6°, norm. 9-7° Padavina v 24 urah 1-4 mm.

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 10. aprila 1912

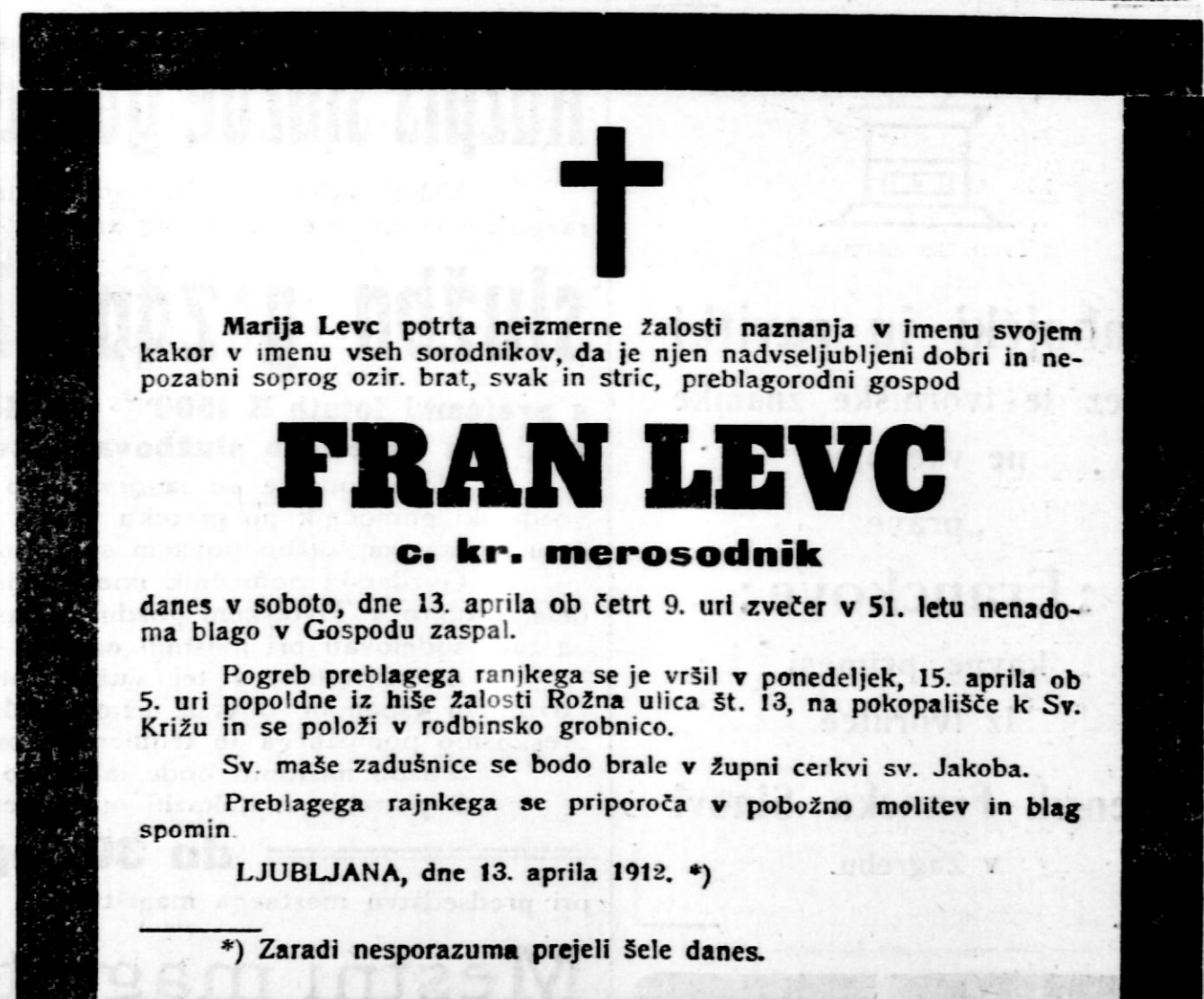
Maloboni papirji.	Denarji	Diagonali
4% majeva renta	89-40	89-60
4% srebrena renta	92-65	92-85
4% avstr. krona renta	89-40	89-40
4% ogr.	89-05	89-25
4% kranjsko deželno posojilo	92-25	92-25
4% k. o. češke dež. banke	91-75	92-75

Srečke	424—	436—
iz 1. 1860 1/2	613—	625—
„ 1864	296—	318—
„ tiske	303—	315—
„ zemeljske 1. izdaje	27-25	283-25
„ „ 2. „	248-75	254-75
„ ogrske hipotečne	5-0—	512—
„ dan. komunalne	491—	503—
„ avstr. kreditne	70-75	76-75
„ ljubljanske	62-25	68-25
„ avstr. rdeč. križa	39-75	45-75
„ ogr.	32-10	36-10
„ banke	244-50	245-50
Valute.	11-38	11-42
Cekirni	117-75	117-95
Marke	95-75	95-90
Franki	94-60	94-80
Lire	253-50	254-75
Rubli.		

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 16. aprila 1912.

Termin.		
Pšenica za april 1912	za 50 kg	11-72
Pšenica za maj 1912	za 50 kg	11-63
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	10-97
Rž za april 1912	za 50 kg	10-15
Rž za oktober 1912	za 50 kg	9-07
Oves za april 1912	za 50 kg	10-33
Oves za oktober 1912	za 50 kg	8-86
Koruzna za maj 1912	za 50 kg	9-12

Marija Levč potrta neizmerne žalosti naznanja v imenu svojem kakor v imenu vseh sorodnikov, da je njen nadvse ljubljani dobri in nepozabni soprog ozir. brat, svak in stric, preblagorodni gospod

FRAN LEVČ

c. kr. merosodnik

danes v soboto, dne 13. aprila ob četr 9. uri zvečer v 51. letu nenadoma blago v Gospodu zaspal.

Pogreb preblagega rankega se je vršil v ponedeljek, 15. aprila ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Rožna ulica št. 13, na pokopališče k Sv. Križu in se položil v rodbinsko grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Jakoba.

Preblagega rankega se priporoča v pobožno molitev in blag spomin.

LJUBLJANA, dne 13. aprila 1912. *)

*) Zaradi nesporazuma prejeli šele danes.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar
naznanja št. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo.

Velika založba suhih vencev.
zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd
Okusno delo in zmerno cene

Znanja narečila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.

Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Opotov praporščak.

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.

Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K 70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Preblavske rudninske vode.

Staroslavne natronske kislice velike vrednosti in izvrstnega okusa, neprekosljive čistosti in velike vsebine ogljikove kisline.

Preblavska slatina,

najčistejša alkalska rudninska voda, preizkušeno zdravilna pri motenjih prebave in menjavanja snovi, kataris, kameni, boleznih v mehurju in na ledicah.

Preblavski livadni vrec,

ogljikove kisline velebogati, naraven natronski kislec, vsled prijetno rezočega okusa prav posebno pripraven za brizganje vina, za mešanje s sadnimi sokovi in je tudi brez vsake primesi uživan izborna osvežilna pijača.

1082

Dobiva se v Ljubljani pri:

A. Sarabonu, Mihaelu Kastnerju, Petru Lassniku, A. Staculu, T. Mencingerju,
ter po vseh lekarnicah, špecerijskih trgovinah ter pri vrelski razpošiljalnici

Preblau, Koroško.

Bolezni prehlajenja, kakor

**kašel, katar,
influenca**

ublažuje in odstrani sredstvo, ki vzbuja
tek in ki ima dobro slast

Sirolin' Roche

najboljše sredstvo
zoper

bolezni pljuč.

ELEKTROTEHNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA PREJE KOLBEN IN DR. PRAGA-VYSOCANY

Dinamo stroji in električni motorji. =
Naprave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. = Električni
obrat vseh vrst. = Ventilatorji. = Tur-
bogeneratorji, električne železnice in
lokomotive, kerjavi in dvigala. = Ohloč-
nice in žarnice vseh vrst. = Vodne
turbine vseh sestavov (Francis, Pelton).
= Točna, cena in hitra popravila vseh
električnih strojev drugih vrst. = Vse
potrebe za instaliranje. = = = =

Vodna pumpa

železna, kompletna, za 17 m globok vodnjak **se ceno proda.**

Sebenik, Sp. Šiška, Knezova ul.

Stanovanje

v visokem pritličju s 3 sobami in pripadki ter z uporabo vrta, se **odda takoj. Domobranska cesta št. 7.** 1310

Proda se šivalni stroj

(Ringschiff) 1393

za hišno porabo ali pa za šiviljo. — Cena K 70.—. Poizve se Dunajska c. 6, I. nad levo na hodniku pri Omerza.

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3 izvršuje vsa čevljarška dela do najfinije izvršitve in priporoča svojo zalogo

storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadške čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera iproslan čevlji. 245

Prva domača tovarna

omar za led

Simona Praprotnika

v Ljubljani, Jenkova ulica 7.

Prevzemajo se vsa v stavbo in pohištveno mizarstvo spadajoča dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštino prosto.

Fran Burger v Sp. Šiški.

Znižane cene. — Prospekti zastoj in poštine prosto.

Domača tvrdka.

Modni salon

Marija Götzl Zidovska ulica št. 8.

Največja zaloga vsakovrstnih slamičkov, športnih čepic in oblik zadnje novosti pravkar došla. — Žalni klobuki vedno v zalogi. Raznovrsten nakit, svila in druge modistovski potrebščine v veliki izbiri.

Modelni klobuki so cenj. damam na ogled samo v trgovini. Za obilen poset se priporoča z velespoštovanjem

956

Marija Götzl.

Za modistinje vse modne potrebščine z zmernim popustom.

Za poletno sezono

„Angleško skladišče obiek“

„O. Fernatovič“

Ljubljana — Mestni trg št. 5 — Ljubljana

svojo velikansko izbiro kostumov, lahkih plaščev iz blaga, prašnih plaščev iz listra ter svilnatih plaščev za dame vseh najnovejših barv. Najmodernejše obleke, klobuke in slamičke

za gospode in dečke po priznani nizkih in solidnih cenah.

prejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se vplačili.

Rozpošiljalnica

za otroške vozičke, otroške postelje, športne vozove, referne stole, železne pohištvo, pohištvo od med. vrste in medreze po izvirnih tiskanih cenah: anglički vozički od K 32 naprej, princski vozički od K 36—, otroški vozički z gumijem od K 37—, postelje z ograjo, velike od K 29—, športni vozički za tezanje, s strelom od K 20—, modenaste postelje od K 60—, naprej

Specialiteta: **VOZOV BRENNABOR**

Najboljše na svetu po vseh cenah. Največja izbira!!! Najnižje cene

£ Gerlach, Gradec Joanneumring 7.

Kontoristinja

se sprejme

v večjo trgovino v mestu na deželi. Naslov pove iz prijaznosti uprav. „Slov. Naroda“.

1356

Uradniško hranilno društvo v Gradcu

P. Z. Z. O. Z.

Osební kredit

in dolgoroka

posojila za ranžiranje

uradnikom, profesorjem, učiteljem, penzionistom i. dr. ob najugodnejših pogojih, event. tudi brez porokov proti enkratnemu plačilu v poroštveni sklad. — Nikakih predstroškov. Podrobnosti v prospektih

Hranilne vloge

se sprejmo od **vsakogar** in se obrestujejo dnevno po 4 1/2 %, ob 60 dnevni odpovedi pa pri zneskih nad K 1000 po 5 %. Obresti se polletno pripišejo h kapitalu. Rentni davek se ne odbije. Stanje vlog kron 4.200.000. Jamstvo: združni deleži v iznosu K 5.400.000

Pojasnila daje:

Josip Kosem, Ljubljana. Krakovski nasip 22,

ob ponedeljkih sredah in petkih od pol 3. do pol 4. popoldne

Sprejemem takoj ali po dogovoru v mešani stroki dobro izurjenega mladega

trgovskega pomočnika

z dežele, ki bi bil pripravljen voditi sam manjšo podružnico.

Tozadevne ponudbe s prepisi iz pričeval je poslati takoj na naslov: **Janko Petek**, trgovina z mešanim blagom, Loke pri Zagorju ob Savi, Kranjsko 1354

?	T	?
T	U	P
?	P	?

Skoro milijon

pisalnih strojev Remington

je v rabi.

Nobenega izdelka se ne proda toliko.

Pisalni stroji Remington

Normalni modeli
Tabulatorski modeli
Računajoči modeli
Specialni modeli

Po vrednosti in kakovosti nedosežno.

Glogowski & Co.
c. in kr. dvorni dobavitelji
GRADEC, Joanneumring 8. Tel. 384.

1279

Tvorniška znamka.

Zabojčki in zavitki

brez te tvorniške znamke ne vsebujejo

„prave“

: **Franckove:**

kavne primesi iz tvornice

Henrik Francka Sinovi

v Zagrebu.

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27

Priporoča lepe zračne

tajske sobe

po znižanih cenah.

Priznana dobra kuhinja in izborna naravna vina.

Za večje pojedine, šentovanja ali društvena zbiranja sta sedaj vedno na razpolago dve lepi posebni sobi.

Postrežba dobra, cene primerne, za večje pojedine po dogovoru.

Stalni gostje imajo znižane cene. Priporočata se cenj. občinstvu in savi z velespoštovanjem

391

L. A. Tratnik.

„SLAVIJA“

„...“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi. „...“ Rezervni fond K 53.756.365-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 113.300.003-61. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa poslovanja dalje: čigar pisarne so v asne bančni hiši v Gosposki ulici št. 12.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

V okolici Ljubljane je naprodaj

pod izredno ugodnimi pogoji

hiša

1359

z gostilno in trafiko,

ki se odda tudi v najem.

Pojasnila v posredovalni pisarni

Peter Matelič,

Ljubljana, Skofja ulica št. 10, Telefon št. 155.

Redka prilika!

Patent

za izdelovanje varstveno varovanih

kosirjev

(kosnih obročkov), najnovejša, zelo praktična iznajdba

je naprodaj.

Pojasnila daje: 1361

1291

Alojz Šifrer, trgovec, Laporje, Stajersko.

Obl. koncesionirana

posredovalnica za mestno zastavljalnico

od 26. marca t. l. naprej posreduje

za vsa v zastavljalnico stroko spadajoče posle

v Kolodvorski ulici 6, pritličje.

Pojasnila brezplačno.

Fran Bergant.

St. 230/pr.

1377

Razpis službe gozdarskega pomočnika.

Vsled sklepa občinskega sveta deželne stolnega mesta Ljubljane razpisuje se pri mestnem magistratu

služba gozdarskega pomočnika

s prejemki letnih K 1500— za dobo prvih pet let, ki se po zadovoljvem polletnem službovanju zvišajo na K 1800—.

Služba oddaje se za prvo leto le začasno ter se začasno nameščeni gozdarski pomočnik po preteku enega leta imenuje stalnim, ako se je v tem času izkazal za službo povsem sposobnim.

Gozdarski pomočnik imel bode v prvi vrsti opravljati vsa gozdarska dela, osobito v Tivoljskem gozdu; v času, ko gozdno delo počiva imel bode pa tudi sodelovati pri mestnih nasadih in drevoredih.

Za namestitev v tej službi potrebno je, da prosilec dokaže, da je s povoljnim vspehom dovršil nižjo gozdarsko šolo ter da je položil državno preskušnjo pomožnega in tehničnega osobja za gozdno varstvo.

Službo nastopiti bode takoj po izvršenem imenovanju.

S potrebnimi dokazili opremljene prošnje vlagati je najkasneje

do 30. aprila 1912

pri predsedstvu mestnega magistrata

Mestni magistrat ljubljanski

dne 12. aprila 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

et po do da be v v m oš ža b m b d

Če so je g s

Mesto boljše

natakarice

išče 19 letna gospodična. Nastop takoj. Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“.

Krojačnica

v glasovitem zdravilišču in kopališču na **Pr. morskem**, na glavni ulici, že mnogo let obstoječa, z dobrim dohodkom

se takoj proda za jako nizko ceno

tn sicer zaradi slabega zdravja v rodovini. Vprašanja poslati na uprav. „Slov. Naroda“.

Resna ženitna ponudba.

Dobrosrčen, zelo soliden, mlad in izobražen trgovec, posestnik, simpatične vnajnosti, srednje visok, se želi seznaniti z domače vzgojeno, mirno, zdravo gospico ljudomilga srca iz brezmadežne preteklosti. — Navesti prosim starost, visokost, doti, ki se rabi za povzdigopodjetij, in če ima gospica veselje do trgovine. — Resne ponudbe s sliko pod „Tiha sreča“ — maj 912— na upravo „Slov. Naroda“ do 22. aprila.

Zadeva je strogo tajna, zato anonim. ne vpoštevam.

ja og de tv nu bo pr br bo od m ju lo dr st ve ne pr re

ce po zn so

ne po do da

be v v m oš ža b m b d

Če so je g s